

TEDNIK

Štev. 7

Trbovlje, 11. februarja 1956

Leto IX.

Naše nagradno žrebanje

V zadnji številki smo objavili seznam nagrad, ki so jih prispevala podjetja in ustanove v okraju za naše četrto nagradno žrebanje, ki bo sredi meseca aprila t. l. Vsi, ki bodo plačali naročnino za naš list za vse leto 1956 in imeli obveznost do našega lista, če so bili nanj naročeni že prej, poravnane za nazaj, se bodo lahko udeležili našega nagradnega žrebanja!

Število nagrad smo zadnje dni povečali od 87 na 93. Prispevala so jih sledeča podjetja:

1 šunko (darilo Mestnega podjetja »Roga« v Trbovljah), štirikrat po pet vreč cementa (darilo Cementarne Trbovlje), blago za moško obleko (darilo Trgovskega podjetja »Potrošnja« v Trbovljah).

Pohitite z vplačilom naročnine, število nagrad se stalno večja!

UPRAVA »ZASAVSKEGA TEDNIKA«

7 DNI PO SVETU

Novi predsednik francoske vlade Guy Mollet vsekakor pri svojem odhodu v Alžir ni pričakoval, da ga bodo v tej deželi sprejeli na tak način, kakor so ga. Ministrskega predsednika so namreč kmalu po prihodu obsuli s kamenjem. Ta, na videz sicer nepomemben dogodek pa nam izpričuje vso

Zamotanost alžirskega vprašanja

in ni se zmotil tisti novinar, ki je zapisal, da bo ravno reševanje tega vprašanja velika preizkušnja nove vlade in njene opore v poslanski zbornici. Predsednika vlade so namreč

obsuli s kamenjem v deželo priseljeni Francozi, ter s tem nedvomno pokazali, da so proti pomiritvi v deželi, ki bi jo naj prinesel ravno Mollet. To so pokazali tudi z vzkliki »Mollet v Pariz!« in »Soustelle — Soustelle!« s čimer so klical nazaj bivšega generalnega guvernerja dežele, ki je pa ravno zaradi svojega nepomirljivega stališča napram domačinom in njihovim zahtevam moral zapustiti svoj položaj. To pa je moral storiti tudi njegov naslednik general Catroux, in sicer takoj po Molletovem prihodu. Iz tega bi sicer lahko sklepali, da no-

(Nadaljevanje na 8 strani)

OTVORITEV SEVNISKE POSTAJE

Delo bo mnogo lažje

čeli leta 1952. S požrtvovalnim delom vsega železniškega kolektiva v Sevnici kakor tudi gradbenega podjetja »Sava« iz Vidmarjevega, ki je gradilo postajo, so končno le dočkali dan otvoritve.

Sprva so mislili, da bo v Sevnici aranžerna postaja, zato je prvotni načrt predvideval večjo gradnjo. Po odločitvi revizijske komisije so gradili novo, manjšo železniško postajo, ki ima 13 prostorov. Postaja je zelo lepa in lična, žal pa ji še primanjkuje prostorov, tako da bodo morali še v naprej uporabljati tudi barako za shranjevanje koles. Pogrešajo še čakalnico za matere in otroke in klubske prostore za razne sestanke in shajanje železničarjev.

Nova železniška postaja v Sevnici je stala 49 in pol mili-

jona dinarjev. Sevnica je važno železniško križišče, ki veže glavno progo Zagreb—Ljubljana oziroma Maribor z Novim mestom. Od nedelje dalje je potnikom olajšano čakanje, saj se bodo lahko posluževali lepe, moderne urejene čakalnice. Ne bo jim več treba zmrzovati v tleh, temnih in nehijskih lesenih barakah.

Tudi delovnemu kolektivu, ki ima 108 članov — upoštevati pa moramo še kurilnice in nadzorstvo proge, kjer je 87 ljudi — bo delo olajšano in bo svoje naloge lažje še nadalje v polni meri izpolnjevali.

Po svečani otvoritvi, ki se je je udeležilo preko 400 ljudi, so si ogledali novo postajno postropje, nato pa je sledila zakuska gostov in delovnega kolektiva v Gasilskem domu.

Osnujmo

stanovanjske zadruge

Neorganizirana in vsako leto živahnješa podjetnost individualnih graditeljev stanovanjskih hiš zahteva ustrezno organizacijsko obliko, da z njo vskladiamo te nove gradnje z urbanističnimi načrti in da graditeljem nudimo potrebno družbeno pomoč.

Večina dosedanjih graditeljev stanovanjskih hiš pri lokaciji ne upošteva obstoječih komunalnih naprav ampak zahtevajo večkrat dovoljenja za gradnjo v krajih ločenih od obstoječih naselij. Komisije za lokacije, ki nimate na razpolago ustreznih urbanističnih načrtov, oziroma občine, kjer nimajo določenih zemljišč v gradbeno namene, podlegajo vplivu in prepričevanju posameznikov. Taki primeri se se dogodijo tudi na področju občin, ki že imajo urbanistične načrte, vendar so pristojni organi zaradi neumestnih intervencij popuščali v veliko škodo izgleda naselja. Ta ugotovitev ima dejanske dokaze v novogradnjah, raztresenih sredi plodnih polj ali pa tesno ob prometnih žilah in stavbnih parcelah sredi mest, kamor sodijo večje poslovne in upravne zgradbe, kratka, niti v mestih, še manj pa po vaseh ni dovolj trdne volje za izvajanje smotne zazidalne politike. Zato se zadnje čase preko občinskih odborov vztrajno dela na pripravi urbanističnih načrtov oziroma vsaj na določanju zemljišč za gradbeno namene ob upoštevanju urbanističnih načel in najostrejšem ohranjanju kmetijskih površin. Zaostreje prednjih vprašanj pa pospešuje individualna, neorganizirana gradnja stanovanjskih hiš.

Graditelji hiš pomagajo z mobilizacijo delovne sile (običajno sorodnikov in prijateljev) uporabo raznega starega materiala, z lastnimi prihranki in pa bančnimi krediti (tudi s sredstvi iz kreditnih skladov podjetij), da v naši deželi omilimo stanovanjsko zadrego. Zato je tudi družba dolžna, da to iniciativno podpre s primerno pomočjo v zakoniti obliki; ena izmed takih oblik je stanovanjska zadruga.

Osnutek zakona o stanovanjskih združenjih rešuje problem združevanja enotno za celo državo.

Zaželeno je, da zadruge nimajo preveč članov, da se tako ne bi spremenile v organizacije s profesionalnim vodstvom. V krajih, kjer so večje potrebe, naj se osnuje več združenj, da pride tudi v vodstvenem delu do polne veljave osebnost prostovoljno delo združnikov.

Od družbe je predvidena sledeča pomoč: ceneni projekti, ceneni in redni krediti, oprostitve davka na promet, 50-letna oprostitve zgradnine, ceneni ali brezplačni priključki na komunalne naprave (kot je to že sedaj v Ljubljani in podobno). Torej skratka: povoljni pogoji za gradbeno interese. Seveda imajo pri pomoči družbe združniki 1. tipe določene prednosti ob upoštevanju krajevnih prilik.

Za naša središča je velike važnosti oblike zadruge 1. tipa. (Nadaljevanje na 2. strani)

REZERVE

OB OBČINSKEM PRAZNIKU NA SENOVEM

Bilo je težko -
toda sedaj je lažje

Pri nas so še ljudje, ki niso popolnoma doumeli napovedanih sprememb naše ekonomske politike. To lahko opazimo prav sedaj ob sestavljanju proizvodnih planov za leto 1956. V marsikaterem podjetju ravna tako, kot so ravnali vsa leta doslej. Planirajo manjši količinski obseg proizvodnje, kot ga je res mogoče doseči, povečujejo število zaposlenih in porast prejemkov. Kjer ravna tako, je očitno, da ob sestavljanju proizvodnih planov niso upoštevali skritih in očitnih rezerv v podjetju. Sprejeli so, da je usmeritev k ustavitvi trga in povečanju delovne storilnosti v znatni meri odločilna za izboljšanje ravni delavcev in da je treba prav te stvari upoštevati pri gospodarjenju.

Doslej, ko je bil naš trg neuravnotežen, so je podjetja s takimi izračuni kar dobro izvozila. Toda ali bo res vedno tako, ali bo res lahko prodalo svoje proizvode tudi tisto podjetje, ki ne gleda na kakovost blaga, ki ima zaposlenih več delavcev kot je treba, kjer razmatrajo s surovinami in tako dalje? Ne! Letos, ko zmanjšujemo obseg investicij, ko preusmerjamo proizvodnjo na izdelavo predmetov za široko potrošnjo, bo trg sprejemal drugačno besedo, kakaj njegovi zakoni so neizprosni. S tem, ko prehajamo na vse širšo izdelavo predmetov za široko potrošnjo, bo trg kaj kmalu zalozjen z blagom in podjetja ne bodo mogla prodati svojih predmetov (Nadaljevanje na 2. strani)

Dne devetega februarja praznujejo občani Senovega svoj vsakoletni občinski praznik. Praznujejo ga v spomin na tiste pomembne februarске dni leta 1944, ko so borci XIV. Proleterske divizije — ko so že precej premerili dolgo pot iz Bele Krajine na Štajersko in s tem povzročili prelomnico v nadaljnjem razvoju osvobodilnega gibanja — prišli k njim in napadli sovražnikovo utrjeno postojanko.

Padli so strelji v gluho noč. Najprej eden, dva, trije in hip nato se je vsula smrtonosna toča na presenečenega sovražnika. In tedaj so Senovčani vedeli: naši so prišli! Prišli pokazat oholemu Prusu, da je partizanska puška sposobna podirati najtežje pregrade, rušiti najutrajnejše bunkerje in zidove. Ob vsakem strelu so vztrepetala srca Senovčanov in v njih se je stopnjevalo upanje, da ni več daleč čas, ko bo tudi ta košček slovenske zemlje svobodna. Zjutraj se je število možkih na Senovem zmanjšalo: odšli so z značilni svobodo in skupen boj za lepši jutrišnji dan

in popolno osvoboditev izpod krutega okupatorjevega škornja.

Bili so to težki časi za Senovo in njihove ljudi. Okupator je divjal, preganjal, zapiral, mučil, streljal... Toda mislili so... Tista pomlad leta tisoč devet sto petinštiridesetega je tudi njim prinesla izpolnitev tisočletnih sanj — svobodo za vselej.

In tedaj se je začel boj za obnovo in lepšo podobo Senovega. Kaj vse so »krapje« in drugi delovni ljudje Brestanice in Senovega dali za svoj kraj. Danes, ko je vse to že daleč za njimi, lahko približajo: bili so težki časi, toda danes je bolje in lažje.

In res. Precej lažje je danes. Nesluteno so razvili svoj rudnik, dogradili precej stanovanj in drugih stavb. Lepo razvili delavsko in družbeno samoupravljanje ter organizacije in društva. S tem pa so dali trdne temelje še za boljše čase. Kajpak: težav še ni konec; pojavljajo se vsepovsod, toda krepko jih odstranjujejo. In ob vsem tem bogatem snovanju so pri-

PRVA BISERNA POROKA V ZAGORJU

Fliskova Janja in Tone
sta se ponovno vzela

PRISRČNA SLOVESNOST V PROSTORIH OBČINE ZAGORJE — PREDSEDNIK OBČINE TOV. LUKAČ JE PONOVO ZVEZAL ZAKONSKI PAR FLISEK — PRIČI OBEH JUBILANTOV STA BILA PREDSEDNIK ZASAVSKEGA OKRAJA TOV. TINE GOSAK IN DIREKTOR ZAGORSKEGA RUDNIKA TOV. STANE ZABOVNIK — SLAVLJENCEMA SO ČESTITALI TUDI: PREDSEDNIK LJUDSKE SKUPSCINE LRS TOV. MIHA MARINKO, PODPREDSEDNIK ZVEZNE LJUDSKE SKUPSCINE TOV. LIDIJA SENTJURC IN DIREKTOR ZA GOSPODARSKO PLANIRANJE FLRJ TOV. SERGEJ KRAIGHER

Menda se na poročnem uradu občine Zagorje še nikoli ni zbralo toliko ljudi kot preteklo soboto, ko sta znana Zagorjana Tone Flisek in njegova žena Janja slavila 60-letno skupnjo življenja. Kar 21 vnukov in 13 pravnukov se je zbralo ob tej priložnosti.

Kmalu po trinajsti uri sta pričeli tovariši Tine Gosak in Stane Zabovnik pripeljala v poročni urad oba slavljena, nato pa je predsednik Lukač v daljšem govoru orisal življenjsko pot obeh zakoncev.

Res! Ni bila lahka življenjska pot obeh zakoncev. Posebno Tone je okusil vse trdote in nevarnosti rudarskega življenja in je zaradi hude bolezni tudi pred časom omagal. Vendar lahko Tona kljub temu prištevamo med pionirje zasavskih rudarjev, saj je s svojim upornim duhom pomagal dosežati boljše pogoje zasavskega rudarja.

Zakonec sta vzgojila devet otrok, od katerih žive danes še štirje. Tone je danes gluh, vendar še ves gibčen in zgovoren. Mama Janja pa se kljub visoki

starosti še vedno udeležuje v zagorskih množičnih organizacijah.

Ko je predsednik Lukač ponovno zvezal zakonski par, je prebral še čestitke predsednika Ljudske skupščine Slovenije tov. Mihe Marinka, podpredsednice Zvezne ljudske skupščine tov. Lidijske Sentjurske in direktorja Zavoda za gospodarsko planiranje FLRJ tov. Sergeja Kraigerja. Vsi so jim k jubileju tople čestitali in poslali darila. Po končani poroki so zakoncem čestitali tudi oboje prič in jima izročila praktična darila. Pa tudi predsednik Lukač je jubilantoma v imenu občinskega odbora čestital in jima izročil darila.

Se dolgo se bosta Fliskova spominjala tega legega dne, saj sta se prepirala, da ni pozabljeno njuno življenjsko delo.

Zlata poroka Krežetovih na Kovku

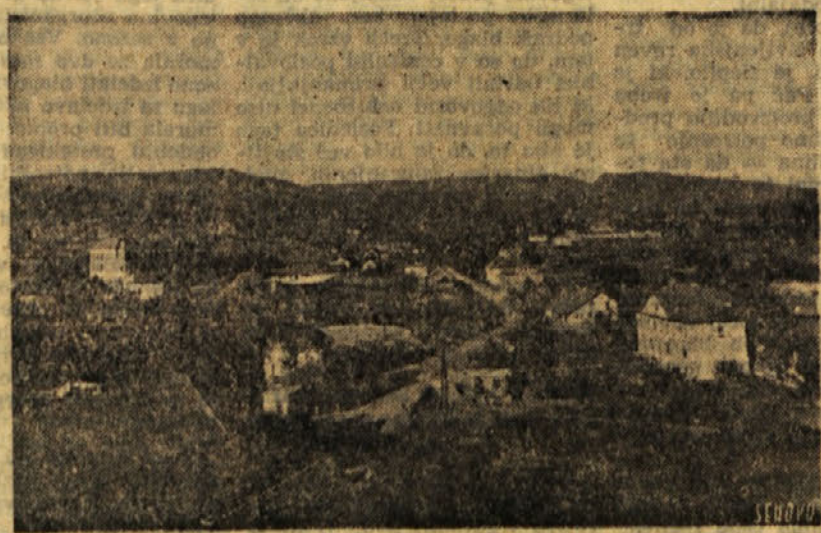
Prejšnjo soboto je odbornik LO mestne občine Hrastnik čestital ob zlati poroki tov. Jožetu KREŽETU, staremu 75 let, in njegovi življenjski družici, 74-letni JERI. Obema je izročil sopek nageljnovega denarnega darila za priboljšek.

To je bila v Hrastniku že četrta zlata poroka. Oba zlatoporočca sta še kar krepka. Mati Jera se je podpisala v poročno knjigo celo brez oči. Oba rada prebirata tudi naš »Zasavski tednik«.

Krežetova hiša na Kovku, poznana pod domačim, hlanim imenom »Pri spodnjem Završniku«, je bila v časih NOV varno in gostoljubno zatočišče naših partizanov od 1941 leta do osvoboditve. Jože Kreže rad pripoveduje o starih časih, ko na Dol še ni prišel avto, le vozniki z vprego so mogli tja. Kakor marsikomu, tudi njemu ni bilo v življenju postlano z rožami. Trdo je moral delati, služil pa je tudi sedem let v vojski v bivši cesarski Avstriji. Z ženo sta preživljala sedem otrok.

Jubilant še posebno mnogo in živo pripoveduje o težkih časih naše narodnoosvobodilne vojne. Dobro se spominja posameznih razburljivih dogodkov, ki jih je doživel tista leta. Kakor že rečeno, je bil ves čas vojne vključen v partizansko. Večkrat jim je dal jesti, nekaterim pa je rekel življenje. Za svoje plemen-

nito delo, je tovariši Kreže prejeli dvoje odlikovanj. Zlatoporočcem sta so čestitali tudi zastopniki raznih organizacij in podjetij.

SENOVO SLAVI
OBČINSKI PRAZNIK

REZERVE

(Nadaljevanje s 1. strani)

za vsakršno ceno. Potrošnik bo segal po blagu, ki bo cenejši in boljše; laže bo uspevalo podjetje, ki bo prilagodilo svojo proizvodnjo potrebam in zahtevam trga. Skratka: v prihodnje bo imel prednost tisti proizvajalec, ki bo pravi čas izkoristil možnosti za povečanje in pocenitev proizvodnje.

Naša podjetja so se doslej srečevala s tuji proizvajalci samo na mednarodnih trgih. Podobnih srečanj seveda niso čutila na svoji koži, kajti razlike, ki so nastale v ceni zaradi nižje proizvodnosti številnih podjetij pri nas in višje proizvodnosti tujih podjetij, je krila naša skupnost z večjimi ali manjšimi izvoznimi količinami. Če bi teh kritij ne bilo, bi se marsikatero naše podjetje težko kosalo s tujimi. Kot vemo, bo letos v prvem tromesečju naša država uvozila za eno milijardo 250 milijonov dinarjev raznega blaga. To pomeni, da se bodo naša podjetja že letos kar na domačem trgu srečala s proizvodi iz tujine, kar bo sicer poživilo slikovitost trga, toda obenem bo to opozorilo naša industrijska podjetja, da si morajo prizadevati izboljšati kakovost blaga in ga prej tudi poceniti.

Vse doslej povedano opozarja naše proizvajalce, naj začno pravočasno pripravljati temelje svojega podjetja za naslednje gospodarsko razdobje, ko bo trg odločilneje vplival na proizvodnjo in bo odklanjal vse tisto, kar je slabo izdelano in dražje. Kako naj se pripravljajo podjetja za bodoče gospodarjenje? Najboljša priprava je nedvomno, da prej ali ob sestavljanju proizvodnih planov, in tudi med letom odkrivajo skrite in očitne rezerve, ki lahko kakor koli povečajo dohodek podjetja in vplivajo na rast proizvodnje. Teh možnosti je precej. Odkriti jih je mogoče ob temeljitih preučevanjih organizacije dela, uresničitvi z racionalizacijo tehnološkega procesa proizvodnje, z vzporednim načinom nagrajevanja itd. Mar ni bolje, da proizvajalci že kar sedaj odkrivamo vse te stvari in ne čakamo, da nas bo na te stvari opozoril trg, kajti takšna opozorila bodo nedvomno bolela za marsikak kolektiv.

Ponekod so prepričani, da so izkoristili že vse možnosti za uspešnejše gospodarjenje. Takšno prepričanje je lahko nevarno, ker uspeva našo uspešnost. Bolje je slediti kolektivom, ki so že doslej marsikaj storili v tej smeri, in posnemati njihove izkušnje. Takšnih kolektivov je tudi pri nas že precej. Naštetimo jih nekaj.

V štirski železarni so ob ocenjevanju delavnih mest po analitični metodi, ali bolje rečeno: ob temeljitih preučevanjih organizacije dela ugotovili, da imajo okoli 90 delavcev preveč, da bodo morali v marsičem izboljšati tehnološki proces dela, poskrbeti za boljše delovne pogoje delavcev, drugače izobraževati delavce, kar vse bo vplivalo na rast proizvodnje. V Tovarni pohištva v Novi Gorici so uspeli z boljše organizacijo dela v nekaj letih znižati izdelovalni čas za spalnice od 289 ur na 118 ur. Prepričani so, da bodo z ustreznimi ukrepi izdelovalni čas za spalnice znižali na 80 ur. V tovarni »Elma« na Črnučah pri Ljubljani so lani z izboljšanjem

Izboljšanje delavskega upravljanja

DELO DS PO KOMISIJAH IN REDNO OBVEŠČANJE KOLEKTIVA O DELU DELAVSKIH SVETOV — OBRATNI DELAVSKI SVETI V VEČJIH PODJETJIH

Po petih letih delavskega upravljanja v naših delovnih kolektivih lahko ugotovimo dokaj pozitivnih rezultatov v vseh večjih podjetjih — slabše pa je v tem pogledu v manjših podjetjih, v teh še vedno pogosto opazimo več ali manj formalno delo delavskih svetov in upravnih odborov. Vzrok tega pojava je pač iskati v glavnem v tem, da večja podjetja razpolagajo z močnejšimi in boljimi političnimi in strokovnimi kadri, ki jih v manjših podjetjih še nimamo.

Naša večja podjetja skrbijo za pravilno rast delavskega upravljanja. Tako razmišljajo n. pr. v rudniku Trbovlje-Hrastnik o krepitvi sedanjih organov delavskega upravljanja. V načrtu imajo delo članov delavskega sveta po komisijah, v katerih se bodo člani usposabljali za naloge v gospodarsko-finančnem poslovanju podjetja. Tako nameravajo poleg komisije za prošnje in pritožbe in stanovanjske komisije, ki že delujejo, ustanoviti še komisijo za investicije, komisijo za HTZ službo, komisijo za plače, komisijo za organizacijo dela in komisijo za finančna vprašanja. S takim načinom dela bo mogoče aktivizirati 80 % članov delavskega sveta in jih usposobiti za reševanje gospodarskih in organizacijskih vprašanj podjetja, kar pomeni široko zaposlitev članov DS v upravljanju rudnika. O tem naj razmišljajo vsa večja podjetja v Trbovljah in morda še v drugih krajih našega okraja.

POROČANJE ČLANOV DS DELOVNEMU KOLEKTIVU IN FORMIRANJE OBRATNIH DELAVSKIH SVETOV NA RUDNIKU

Osnovna slabost oziroma pomanjkljivost v delu delavskih svetov v naših podjetjih je premajhna povezanost članov DS z delovnim kolektivom ali konkretnim poslovanjem. Člani delavskega sveta ne obveščajo kolektiva v zadostni meri o svo-

jem delu. Ponekod je v navadi, da izobesijo zapisnike zasedanj delavskih svetov in tudi upravnih odborov. Kolikor pa člani kolektiva te zapisnike prebirajo, je drugo vprašanje. Tudi sedanjí predpisi premalo govorijo o potrebi obveščanja delovnega kolektiva o delu delavskih svetov. To vprašanje skuša konkretno rešiti osnutek novega zakona o delavskem upravljanju.

Poročanje oziroma obveščanje kolektiva razumljivo zbljuje delavski svet s kolektivom in njegovim odgovornim delom pred kolektivom. To obliko dela — namreč obveščanje kolektiva o delu delavskega sveta bi morali DS s pomočjo sindikalnih organizacij in organizacij ZK uvesti že sedaj, še pred izidom novega zakona o delavskem upravljanju. S takim načinom dela bomo odpravili mišljenje, da naloge delavcev v delavskem in družbenem upravljanju »povečujemo« oziroma, da se delovni kolektivi premalo seznanjajo z nalogami podjetja. S tako obliko dela bomo vse delavce najlažje seznanjali s problematiko podjetja in njegovim gospodarjenjem, organizacijo dela v podjetju itd., s čimer bomo lahko odpravili ostanke formalističnega dela ter razne osebne in lokalistične tendence.

Novo obliko približanja upravljanja neposrednim proizvajalcem, ki se je uveljavila v nekaterih podjetjih v LRS, predvideva tudi osnutek zakona o delavskem upravljanju. Tudi mi smo na obratne delavske svete, ki bi se po našem mnenju lahko uveljavili v rudniku Trbovlje-Hrastnik. O tem vprašanju smo doslej slišali več negativnih mnenj kakor pa pozitivnih. Najpogostejše pa ima to negativno mnenje svoj vzrok v tem, da posamezni rudniški obrati nimajo samostojnega finančnega poslovanja.

Temeljita proučitev tega vprašanja in podrobnejša analiza načina gospodarjenja v podjetju bi pa prednjo trditv

ru, izdelajo na njih v osmih urah 11.000 konservnih skat. Večja proizvodnja je vplivala na znižanje proizvodnih stroškov in tako so letos konservne skate pocenili povprečno za 3,76 odstotka.

Našteli bi lahko še vrsto podobnih primerov, ko se proizvajalci v marsikateri tovarni zavedajo, da je prav sedaj čas za odkrivanje rezerv, povečevanje proizvodnje in da si bodo na trgu lahko s tem zagotovili vodilni položaj. Vedo namreč, da takšno prizadevanje ustvarja pogoje za povečanje proizvodnje, kar neposredno vpliva na izboljšanje življenjske ravni nas vseh. Ne pozabimo tudi, da je tudi od osebnih čimteljev v podjetju mnogo odvisno, kako se bo podjetje uveljavilo na trgu. Zato ne čakamo, da bi nas na te stvari opozarjali neposredni konkurenti tržišča.

omajala. Obratni delavski sveti bi imeli nešteto drobnih nalog, poleg njih pa seveda tudi velike proizvodne naloge; z reševanjem teh nalog bi obratni delavski sveti razbremenili delavski svet rudnika, ker bi se le-ta potem rešil reševanja drobnih vsakodnevnih nalog v podjetju in se lažje poglobil v splošno gospodarjenje in njegovo izboljšanje.

Ta članek naj bi sprožil splošno debato v tem vprašanju in pomagal ustvariti boljše pogoje za delo organov delavskega upravljanja rudnika Trbovlje-Hrastnik.

Vsa druga podjetja pa naj bi razmišljala o ostalih oblikah okrepitev organov delavskega upravljanja preko komisij oziroma z rednim poročanjem delavskega sveta svojim volivcem oziroma celotnemu kolektivu o svojem delu.

A. K.

Osnu'mo stanovanjske zadruga

(Nadaljevanje s 1. strani)

To je zadruga, kjer zadrugi reflektira le na stanovanje in nastopa kot lastnik stanovanja s pravili določenimi omejitvami. Tako oblika omogoča gradnjo blokov ali večstanovanjskih hiš.

V krajih, kjer primanjkuje stavbišč in zahteva urbanistični načrt večje stanovanjske zgradbe, ob navedeni organizacijski obliki ne bo tega težko izvesti. Morebitne pomisleke zasebnih graditeljev bo lahko ovrednotili, zlasti če bodo lokalni komunalni faktorji nudili večje ugodnosti pri takih gradnjah, kar bo tudi upravičeno. Koncentrirano naselje ali mesto zahteva mnogo manjše vodovodno in električno omrežje, manjši cestni, potni kanali itd. To ni samo vprašanje enkratne investicije, ampak je to naprava običajno še težje vzdrževati. Če približni račun pokaže, da je pri gradnjah zadrug I. oblike mogoče nuditi večje ugodnosti kakor pa zadrugam II. oblike, ki povzročajo velike finančne in tehnične težave ravno v komunalnem upravljanju.

Član zadruga I. tipa bo moral vložiti le 10 % član zadruga II. tipa pa 25 % sredstev od predračunske vrednosti stanovanja ali hiše. Ta vrednost se sestavlja iz gotovine delovne sile, eventualnega lastnega materiala in pedobno. Tudi vprašanje predračuna je važno in ga bo moral sestavljalec izdelati tako, kakor to želi v upravnih primerih investitor, n. pr. da upošteva le prometno in ne uporabno vrednost stare opeke, lesa, računa gramoz po ceni, ki jo bo zadrugi plačal itd. Skratka — predračun mora biti verna podoba takega načina in poteka dela, kakor si ga zamisli in v praksi izvede zadrugi graditelj.

Ne smemo pozabiti, da je da-

Za strokovno usposobitev delavskega samoupravljanja

Akcija občinskega sindikalnega sveta v Brežicah

Na zadnji seji je prišel občinski sindikalni svet v Brežicah do koristne in pomembne zamisli, da za svoje člane, predvsem delavce, ki so izvoljeni v delavske svete, organizira šestdnevni tečaj. V njem bodo dobili poslušalci osnovno znanje, ki je potrebno vsakomur, ki hoče pravilno in koristno opravljati dolžnost člana DS v svojem podjetju. Tečaj bo omogočil, da se v posameznih podjetjih ne bo zgodilo tako, kot se je zgodilo nekje, kjer se je n. pr. tarifni pravilnik podjetja sprejmal s formalnim podpisom predsednika delavskega sveta itd. — So pa bili tudi primeri, ko so nekateri delavski sveti kršili zakonitost, ker so sprejemali sklepe, ki sodijo v pristojnost upravnega vodstva podjetja — nasprotno pa mnogokrat niso odločali o stvareh, ki so očitno njihova dolžnost.

Občinski sindikalni svet, ki je prevzel skrb za organizacijo tečaja, računa na razumevanje

podjetij. Upa, da ga bodo le-ta materialno in moralno podprla. Predavanja bodo razdeljena na šest tem, ki jih bodo predavatelji podajali v obliki preprostih, vsem razumljivih debat. V predavanjih bodo podrobneje obravnavali osnove politične ekonomije v zvezi z našo gospodarsko orientacijo, družbene plane, osnovna sredstva in obratna sredstva ter gospodarjenje z njimi, osnovne principe knjigovodstva, komercialno poslovanje v podjetju in socialno zavarovanje.

Tečaj se bo začel v drugi polovici meseca februarja.

Prav bi bilo, da bi zglede občinskega sindikalnega sveta v Brežicah sledili še drugi kraji našega okraja.

Nepravilnosti pri ometavanu u dimnikov

Prebivalci okoli Rakte se pritožujejo, da se ometanje dimnikov, odkar so ti kraji priključeni kostanjevskemu rajonu, zelo zanemarljivo, zlasti zadnje čase. Poleti je dimnikar bolj redno in pogosto ometal dimnike. Prav v zimskem času, ko je čiščenje dimnikov še bolj potrebno, ker se mnogo več kuri, pa dimnikarja že štiri mesece ni blizu. Prej ko smo spadali pod krški dimnikarski rajon, je bil v tem pogledu boljši red. — Znano je, da je izšla uredba o ometanju dimnikov; vsaka hiša, ki ima dimnik, mora biti po dimnikarju ometana. Ta je strokovni delavec in ima za ta dela tudi potrebno pripravo. Marsikateri gospodinja se jezi, ker zaradi nabranih saj ne more več kuhati. Tudi gospodarji so slabe volje, ker morajo, hodeč nočes, čisto sami čistiti dimnike. Ti pa niso večji teh del, niti priprave zanje nimajo, zato sami le na pol opravijo to delo. — Dovoljujemo si vprašati pristojnega dimnikarskega obrtnika, da nam pojasni, zakaj se zlasti sedaj v zimskih mesecih dimniki ne ometajo? Ako bomo ostali še nadalje brez pojasnila in ometanja, prosimo pristojno oblast, da zadevo preišče in napravi red. Če pa je raka okolica Kostanjevici odveč, naj se spet priključi v krški dimnikarski rajon, ker spadamo tudi pod krško občino.

Prizadeti posestniki

Trbovlje za 1. maj

V počastitev delavskega praznika, 1. maja, prireja organizacija SZDL in »Svoboda« v Trbovljah II revijo pevskih umetnosti ob sodelovanju vseh pevskih zborov v trboveljski občini. Na tej reviji bodo sodelovali: mešani pevski zbor »Slavček« in moški pevski zbor »Zarja«, oba iz »Svobode-Centra«, nadalje pevski zbor »Svoboda-Zasavje« in mešani pevski zbor »Svoboda« v Trbovljah II. Prireditve bodo v dnevi 25., 26., 27. in 28. aprila. Na dan pred prazni-

kom 1. maja pa bo zvečer nastop vseh navedenih pevskih zborov na centralni proslavi, ki bo letos na predvečer 1. maja. Socialistična zveza in »Svoboda« v Trbovljah II sta se odločila za prireditev te revije v namenu, da se z njo še bolj povežejo posamezne sekcije trboveljskih »Svobod« in da s skupnim sodelovanjem kulturno-prosvetnih društev kar najlepše počastimo največji praznik delovnih ljudi.

Sveti potrošnikov kot organ družbene kontrole

MISLI, KI NAJ BI BILE NAPOTILO ZA DELO POTROŠNISKIH SVETOV ZA IZBOLJŠANJE NAŠE TRGOVSKE MREŽE

SVETI POTROŠNIKOV IN CENE

Odpor nekaterih trgovskih uslužbencev do svetov potrošnikov je odraz njihove sebičnosti. Ti uslužbenci mislijo, da jim bodo sveti potrošnikov odvzeli pravico upravljanja, kar pa nikakor ne drži; svete potrošnikov je treba razumeti zgolj kot organ družbene kontrole, ki je v trgovskem omrežju potreben predvsem zaradi tega, ker maloštevilni organi družbenega upravljanja ne zagotavljajo dovolj učinkovite družbene kontrole. Sveti so torej tudi nekako dopolnilo družbenega upravljanja v trgovini. V trgovini, kjer so na primer zaposleni samo trije ali štirje uslužbenci, je namreč nemogoče govoriti o popolni družbeni kontroli. Ker pa potrošnike neposredno zanima, kako trgovina posluje, imajo tudi pravico do kontrole, kako se gospodarji z družbenimi sredstvi.

Menim, da je ustanovitev sveta potrošnikov velika pridobitev za trgovsko podjetje oziroma trgovino tudi zato, ker ta svet pomeni dobro vez med trgovino in potrošniki. Zna-

no je, da so potrošniki čedalje bolj neupravičeno kritizirali trgovino in jo delali odgovorno za stvari, ki so imele svoj vzrok nekeje drugje. Sveti potrošnikov, ki bodo imeli upogled v poslovanje nekega trgovskega podjetja oziroma trgovine, bodo potrošnike lahko objektivno informirali, na primer o politiki cen, o možnostih nakupa blaga itd.

Zakaj o politiki cen? Neredko se namreč sliši, da potrošniki kritizirajo trgovino, češ da je ona kriva, ker je blago tako drago. Nekateri nepoučeni ljudje je namreč mislijo, da je življenjski standard mogoče enostavno zvišati s tem, da trgovina zniža cene. Tako mišljenje je kajpak zmotno. Tudi ljudje, ki gledajo na svete potrošnikov skozi prizmo cen in so mnenja, da bodo sveti potrošnikov lahko »pritiskali« na trgovino, da bo znižala cene, so v zmoti. Sveti potrošnikov bodo sicer lahko svetovali trgovskemu podjetju ali trgovini, da pri določanju cen pazi na to, da se cene ne bodo preveč razlikovale od cen v konkurenčnih trgovinah, ne bodo pa mogli zahtevati, da trgovina zniža cene blaga, kajti

to bi bila negacija ekonomskih zakonov, ki so v veljavi tudi pri nas. Res je, da morajo sveti potrošnikov bazirati na materialni zainteresiranosti, toda slednja ne sme izhajati iz želje, da bi potrošniki odločali o cenah, temveč iz zahteve, da so potrošniki soudeleženi pri delitvi dobička, seveda v skladu z denarnim vrednostjo kupljenega blaga v določenih prodajalnih.

Mišljenje torej, da je od trgovin odvisna življenjska raven delovnih ljudi, je slepilo, ki je brez koristi. Pač pa je treba vedeti, da je proizvodnja predmetov za osebno potrošnjo še vedno premajhna — da sta torej naš blagovni in kupni fond nevsklajena. Čim večja bo proizvodnja predmetov za osebno potrošnjo, tembolj bodo blagovni in fond uravnovešeni s skupnimi fondy in obratno. Znižanje ali zvišanje cen je torej odvisno od zakona tržišča in blagovne proizvodnje, od zakona svobodnega formiranja cen — od zakona ponudbe in povpraševanja — ne pa morda samo od trgovine.

Potrošniki pogosto kritizirajo, da so v različnih krajih in različnih trgovinah cene različne.

Če pa vemo, da se mora tudi trgovina boriti z objektivnimi težavami, se temu ne bomo čudili. Dokler imamo trgovine, ki so brez transportnih sredstev, ki nimajo primerne kadre, primernih skladišč in ne vem kaj še vse, bodo taki in podobni pojavi še vedno vsakdanji. Različne cene so pa seveda lahko tudi posledica raznih subjektivnih slabosti v trgovini. Ne sme nas čuditi, če so na primer na Senovem višje kot drugje. V trgovinah je še vedno na zalogi blago, ki je bilo nakupljeno pred leti. Če so se ga hotele iznebiti, so mu morale znižati cene. Za znižanje cen so bila porabljena znatna sredstva, ki jih je bilo treba pozneje ustvariti. Na višje cene vpliva tudi okoliščina, da so senovske trgovine precej oddaljene od železniške postaje, kar občutno podraži blago. Tretji vzrok je v tem, da so v centralni poslovalnici nastali večji primanjkljaji, ki jih odgovorni uslužbenci niso mogli poravnati. Posledica tega je bila to, da je bilo več sto tisoč dinarjev zamrznjenih, medtem ko je trgovina morala plačevati določen odstotek obresti. Tudi to je vplivalo na višje cene.

Iz pravkar povedanega jasno izhaja, da sveti potrošnikov ne morejo rešiti problema trga, lahko pa dosti pomagajo.

KAJSNO NAJ BO ZA ZAČETEK DELO SVETOV POTROŠNIKOV?

Če sveti potrošnikov ne smemo posegati v vsakodnevno operativno trgovskih podjetij in tr-

govino, to ne pomeni, da ne smemo sodelovati pri določanju okvirov, v katerih se bo to vsakodnevno poslovanje razvijalo. Tako sveti potrošnikov lahko sodelujejo pri izdelovanju planov, lahko spremljajo njihovo realizacijo itd. Prav to sodelovanje jim bo omogočilo, da bodo dobili vpogled v celotno poslovanje trgovskega podjetja oziroma prodajalne. Spremljanje realizacije plana pomeni hkrati tudi spremljanje prometa, politike cen itd. — a to je tisto, kar mora zanimati potrošnike. Tudi sodelovanje pri izdelavi blagovnih planov je zelo važno. Imamo trgovine, ki takih blagovnih planov sploh nimajo, misleč, da so tako »sposobni« trgovci, da se jim s to »birokracijo« ni treba ukvarjati. Posledica tega je, da gredo nekatere trgovine neorganizirano iz sezone v sezono. Vsaka trgovina bi morala že dva meseca pred sezono izdelati blagovni plan. Podlaga za izdelavo takega plana bi morala biti promet v ustreznem obdobju preteklega leta, izkušnje, želje potrošnikov, nasveti sveta potrošnikov, dobaviteljev in grozstov, krediti itd. Menim, da je krivda za to, da se v trgovini nakopičijo velike zaloge določenega — čisto tudi neidoloženega blaga — prav v tem, da se odgovorni uslužbenci v trgovini sploh ne prijavljajo na bližnjo trgovsko sezono, ali pa so se pripravili neorganizirane in površne.

Sveti potrošnikov bodo morali posvetiti svojo pazljivost tudi vprašanju nakupovanja blaga. Višje cene imajo svoj vzrok

lahko tudi v tem, da so poslovalci nakupili prevelike množice določenega blaga, ki potem neposredno povečajo obratna sredstva podjetja, od katerih je treba plačevati obresti. Posledice takega ravnanja pa so lahko še hujše: v tem času, ko leži določeno blago v trgovini na zalogi in gre zelo počasi v promet, se utegne zgoditi, da trgovine na debelo znižajo cene takemu blagu. Tudi moda, ki ima neposredno zvezo z okusom potrošnikov, lahko napravi veliko škodo v trgovini, ki ima na zalogi prevelike količine nemodnega blaga.

Na skupnih sestankih svetov potrošnikov in trgovinskega osebja bi lahko razpravljali tudi o pojavih nelojalne konkurence. Posamezni člani sveta potrošnikov bi lahko poročali o svojih opazovanjih, tako na primer o pojava, ko trgovski uslužbenci zavajajo potrošnike v zmoti, ko razlikujejo »boljše« in »slabše« stranke itd. S svojimi nasveti bi potrošniški sveti lahko pripomogli tudi k boljši kulturni postrežbi v trgovini. Znano je, da postrežba v naših trgovinah še vedno ni taka, kakršna je v nekaterih zahodnih državah in kakršno si želimo tudi mi. Ne gre za tisto hlapčevsko in ponižno ustrezljivost, ki je v navadi na zahodu, in ki je v zvezi z denarjem, pač pa gre za socialističen in human odnos do sočloveka. Torej: želimo si take potrebe, kakršna je na zahodu, le s to razliko, da ne bo odraz želje po zaslužku in denarju, ampak odraz želje, kar najbolj ustreči sočloveku. (Nadaljevanje sledi)

Avgust Fabjančič:

Pred

12 LETI NA SENOVEM

Črna novembrska noč je legla na zemljo. Nebo je bilo zastrto s težkimi oblaki, nikjer ni bilo nobene zvezde. Tišina povsod. Tišina kakor na pokopališču, ki jo kdaj kdaj moti rahli vetrč, pihljajoč skozi vejevje cipres. Otožen molk. Zaželel sem si, da bi vsaj kak pijanec kolovratil po cesti in dajal od sebe kakršne koli glasove, samo da ne bi bilo te mrtvaške tihoote. Pa tudi pijanca ni bilo slišati nikjer. Več kot izumrlo, vse kakor v zakleti deželi.

Deset talcev je v krških zapirih: moški, ženske, raznih poklicev, razne starosti. Nemci so jih prijeli zato, ker so partizani ujeli nekega Nemca, Lacknerja po imenu, in ga zadržali pri sebi na Planini. To so storili zaradi tega, ker je bil Lackner zagrižen hitlerjanec in je mnogim našim ljudem delal velike neprijetnosti.

V dnevi, ko so bili talci zaprti, so se raznesle govorice, da bodo talce prepeljali iz Krškega na Senovo in jih pred občinskimi uradom postrelili. Tej ustreletvi da bodo lahko prisostvovali vsi občani, da bodo spoznali nemško moč in oblast. Ljudje so po teh govoricah ugibali, kdaj se bo to zgodilo. Kar naenkrat pa se je razširila novica, da dva izmed pripornikov ne bosta ustreljena, marveč da bodo namesto njih prijeli in ustrelili dva druga. S strahom so ljudje ugibali, kdo bo prišel na vrsto. Saj je bilo tiste čase na dnevnem redu, da so ljudi aretirali, jih gonili v zapore, potem pa na ustrelitev ali v razna kazenska taborišča.

Tisti dan sem v dopoldanskih urah napisal šest pisem raznim preseljenim Slovincem v taboriških v Nemčiji. Pisma sem pisal na stroj in vsa v dvojniki. Vsa pisma, ki sem jih prejel iz taborišč in vse kopije svojih pisem sem shranil v spomin. Tako sem imel tisti večer v svoji listnici, ki sem jo nosil v notranjem žepu svojega suknjica, šest kopij raznih pisem, ki sem jih tistega dne poslal v Nemčijo v različna taborišča.

Tisti večer nisem pričakoval, da me bo kdo obiskal. Čutil sem se popolnoma nemotenega. Vzel sem v roke časnik, nemško »Marburger Zeitung«, in ga glasno bral. Moja dva sinova, Milan in Gabrijel, ki sta tedaj hodila v nemško mestansko šolo, sta že precej dobro razumela nemščino, sta me poslušala. Zena je pripravljala večerjo. Kar naenkrat je povsem nepričakovano nekaj zaropotalo, kakor da bi strela udarila. Vse se je streslo kakor ob najhujšem potresu. Ni dosti manjkalo, da niso kuhinjska vrata padla iz tečajev. V kuhinjo so vdrla pijani vermani. Eden izmed njih se je pogljal proti meni, mi nastavil puško na prsi in z zverinskimi glasom zarjovel: »Hände hoch! Pri vratih sta ostala dva vermana s puškami. Spustil sem časnik na tla in dvignil roke. »Du auch!« je eden izmed njih zarjovel proti Milanu.

Milan je bil takrat star petnajst let. Gabrijel, ki je bil star šele enajst let in še majhen, je videl, da gre zares, je prav resno vprašal: »Ich auch?« Kočevski verman je surovo zabrunjal: »Nein, du nicht!«

Nato mi je verman preobrnil vse žepa, v katerih je med drugim našel v notranjem žepu mojega suknjica listnico, v kateri sem imel spravljene kopije šestih pisem, ki sem jih tistega dne odposlal v Nemčijo. Vse to je verman spravil v svojo torbo. Nato je naju z Milanom eden izmed njih stražil, dva pa sta prebrskala vse prostore do zadnjega kotička in še celo podstrešje. Dobro je bilo, da tistega večera ni bilo nikogar pri nas. Težilo pa me je: ko bodo prebrali kopije mojih pisem, mi ne bo koristil noben zagovor. — Ko sta se vermana, ki sta prebrskala podstrešje, vrnila, je pijani vodja ukazal, da naju z Milanom odnesejo. Za vse nas je bilo to strašno iznenadenje, kajti tiste čase odveden, je pomenilo ali smrt ali taborišče. Takrat se tembolji, ker je bilo računati s tem, da bova z Milanom nadomestila število pri talcih.

Ko smo odšli, je stal na pragu hišnih vrat moj sostanovalec Leo Zener. Z njim sva v hiši stanovala skupaj. Ravno se je vrnil od nekod, pa se je hotel na pragu nekoliko ohladiti. Ko so ga vermani zagledali, je moral tudi on z nami. Tudi on je bil oženjen in je imel hčerko in sina. Doma so ostale potem samo žene in otroci. Ko smo stopili iz hiše na cesto, se je naša skupina zelo pomnožila. Saj je bila hiša med aretacijo in hišno preiskavo po vermanih zastražena.

Odginali so nas v senovsko šolo, kjer so imeli vermani svoj sedež in komando. Tiste čase je bila šola krog in krog ograjena z bodečo žico. Le na nekem me-

stu je bil v poslopje ozek vhod, ki pa je bil vedno zastražen. Vermani so imeli pred partizani velik strah, zato so se tamkaj tako utrdili. — Odgnali so nas skozi tisti ozki vhod na svojo komando. Ko smo šli skozi glavna vrata, so nas vermani gledali z zlobnim nasmehom in se veselili naše nesreče. Njihov komandir je odprl druga vrata na hodniku in nas suvaje spravil v sobo, nato pa priključil svojemu komandantu: »Herr Kommandeur, heute haben wir schwere Fische erwisch!« (Gospod komandir, danes smo vlovili težke ribe!)

Ogledal sem se po njihovi »pisarni«. Ob steni je stala dolga miza. Na njej sta bila dva sodčka približno po trideset litrov. V obeh je bila pipa, vmes pa vrček za tri decilitre. V sobi je bila še omara in nekaj stolov. Verman, kateremu nas je priključil, je slonel ob steni. Poleg njega so sloneli še trije in kadili cigarete. Imeli so tudi svojo administratorko — nek ženski zmazek, kalnih oči, razmršenih las, na pol razgaljenih prsi in še pijana je bila ta ženska povrh vsega. Ze na prvi pogled ti je bilo jasno, da je bila ta ženska navadna vlačuga. Videti je bilo, da so pijani prav vsi. Saj drugače tudi biti ni moglo: ta vermanska svojat je dan za dnem hodila po okolici in pri kmetih ropala in plenila, kar je imelo zanje kakšno vrednost. Najbolj se je ta tolpa zanimala za vino, prašiče, obleke itd., da so potem vsi dobro živeli in pošiljali na svoje domove.

Praden je vermanski komandir na našo priključilo odgovoril, je moj sosed Leo, ki ni imel priračenega jezika, prav glasno rekel: »O, tukaj ste, proklete barabe, rjave! Kmetom vino jemljete, da ga tukaj žrete! Bom videl, kakšnega ste danes pripeljali!«

Vzel je vrček in si ga sam natočil iz prvega sodčka. Natočil je poln vrček črno-rdečega vina in ga izpil.

Vermani so se samo spogledali: nihče ni znil besede. Najbrž ni bil nihče pripravljen na kaj takega.

»Kakšen pa je v tem sodu?« je dejal moj sosed. V drugem sodu je bilo belo vino. Spet si je Leo napolnil vrček in izpil, potem pa je rekel: »Dobro vam gre tukaj, da, to vidim! Pa po kaj smo morali mi priti semkaj pravzaprav?«

Verman, ki nas je aretirjal, je imel silno dolgo glavo in dolg vrat. Zato sem ga pozneje vedno imenoval »konjska glava«. To »konjska glava« je nato stopila pred komandirja in je s svojo desno roko preko svoje leve rame pokazala name, z levo roko pa mu je pomolila mojo listnico: »Samo to pogledite, kaj vse ima ta banditi!«

Komandir je odprl listnico in vzel iz nje kopije mojih pisem. Vprašal me je, kdo je to pisal. Odgovoril sem mu, da jaz. Spet me je vprašal, če imam svoj pisalni stroj. Pritrdil sem mu. Pogleda naslove na pismih. »To pišete svojim prijateljem in prijateljicam?«

Prikimal sem. Poleg komandirja je stal nek visok fant v vermanski uniformi. Dejal sem mu: »Preglej ta pisma, če je kaj posebnega v njih. Saj ti buteljni tako ne znaš tega prebrati!«

— eno minuto odprta, nato pa se spet avtomatično zapre. Če je prevelik naval potnikov, avtomatično zapiranje vrat preprečuje drenj v vlakih, ker se v kratkem času, ko so vrata vagonov odprta, ne morejo vsi zrinuti v vagon, ampak se ti vrata kar lepo pred nosom zaprejo.

Če se voziš v Londonu s podzemsko železnico, moraš paziti, če si že pozna, da te vrata ne preščipecajo in ne zgrabijo za plašč, ker ti ta v takem primeru vihra izven vagona, sam pa si prisilno priklenjen na vrata v vagonu. Vlak vozi s hitrostjo okoli 100 km na uro, v garnituro vagonov pa je vprežena električna lokomotiva na vozno žico. Sedeži v vagonih so izredno udobni in — kot v večini angleških prevoznih sredstev — globoko tapetirani. Praktično ne moreš zgrešiti namembne postaje, ker je nad sedežem vozna shema, po kateri zasleduješ postaje in istočasno slediš velikim napisom na vsaki postaji, kjer se vlak ustavi. Kakor sem že omenil, ni ne na postajah ne v vlakih nobenega sprevoznika, ker se ves promet razvija avtomatično. Kljub izredni hitrosti je vožnja zelo mirna.

Na postaji, kjer si izstopil iz vlaka, se spet popelješ po letečih stopnicah ali z dvigalom do

Dnevi, ki nam ostanejo v spominu

Tone Okrog r-Nesti

Čas beži. Pozablja se dogodki iz bližnje preteklosti. Vsem nam v Zagorju pa je še živo v spominu tista, februararska nedelja lanskega leta. Zivljenje je teklo kot po navadi. Le malo pred poldnevom pa je tišina pretrgala novica: v bolnišnici v Prevaljah na Koroškem je umrl narodni heroj Tone Okrogar-Nesti. Sprva ljudje niso mogli dojeti te novice. Še potem, ko je poročal o tej strašni novici tudi radio, je marsikdo še pomislil, če je to mogoče.

A bila je bridka resnica. Preminul je borec za pravice delavskega razreda, preminul je legendarni koroški junak Nesti. Preminul je v cvetu mladosti na posledicah iz velike narodnoosvobodilne borbe. Prav radi se ga bodo spominjali še dolga leta vsi soborci in vsi ljudje, ki so poznali Nestla. Sel je v partizane v časih, ko je bilo najhujše. Nič mu ni bilo težko, saj je vedel, da se bori zase, za delavski razred. Ljubezno do domovine in do ljudstva, ki jo je nosil s seboj, mu je na pohodih in v številnih borbah pomagala premagovati vse ovire in težave. Nič mu ni bilo pretežko, bil je prvi v borbi in prvi, če je bilo treba pomagati tovarišu v nesreči.

Preteklo je leto. Leto dni že počiva na zagorskem pokopališču, njegov neustrašni, proletarski duh pa živi še dalje v srcih vseh Zagorjanov in vseh Slovencev.

In ta visoki fant je pisma prebiral in mi jih dajal v roke. Ko je bral zadnje pismo, se je samo nasmehnil, rekel pa ni nič. To pismo sem napisal: neki deklici, ki je bila v nemškem taborišču. Hrepenela je po novicah iz domovine. V tistem pismu sem med drugim napisal: »Le malo še potrpi. Svoboda je blizu. Naši gozdarji se dobro držijo. Kmalu boste vsi doma.«

Trikrat je ta visoki fant to pismo prebral, potem pa mi ga je vrnil brez kakršne pripombe. Komandantu je nato dejal, da so pisma navadne vsebine: o letni, o zdravju, o vremenu itd.

Med tem časom je sosed Leo uganjal neumnosti. Vsi so ga poslušali in se mu smejali. Seveda tudi na pijačo niso pozabili. Nato pa je komandant vermana s »konjsko glavo« pošteno ostel in mu nazadnje zabrusil v obraz: »Baraba si! Poštene ljudi hodiš okoli strašiti, kljuje pijano! Če pa bi srečal kakšnega pa tizana, bi pa bežal s polnimi hlačami, da te tudi vrag ne bi dohajal! Daj mu listnico nazaj!«

Vrnil mi je listnico. Nisem pogledal, ali je bilo vse v njej ali ne. Bil sem zadovoljen, da so bila vsa moja pisma pregledana in iz spravljena v mojem žepu. Šele kasneje sem ugotovil, da mi je »konjska glava« izmaknila iz listnice 50 mark! Moje sina Milana in soseda Lea ni nihče izpraševal. Bili smo spet vsi prosti in odšli. Tisti visoki vermanski fant nas je pospremil do izhoda, ki ga v temi sami nismo mogli najti. Ko smo bili spet doma, je bilo veselje kakor ob poroki.

Drugače dne sem se srečal s tistim visokim vermanskim fantom, ki je prejšnji večer službeno pregledoval moje korespondenco. Nasmehnil se je in me vprašal, če me je bilo prejšnji večer močno strah. Tudi jaz sem se nasmehnil; nisem mu znal odgovoriti...

Fant je nato dejal: »Imeli ste srečo, da so pisma prišla v moje roke, sicer bi se vam danes drugače godilo...« Povedal mi je, da je doma na Dolenjskem in da je bil leta 1941 s svojimi starši preseljen v Nemčijo. Od tam je pobegnil nazaj v Slovenijo, potem pa se je pri neki veliki hajki pridružil vermanom z namenom da se bo dal partizanom ujeti in se tako pridružil narodnoosvobodilni vojski, ker drugače ni mogel dobiti z njimi zveze. »Šele potem bom maščeval svojega očeta in mater, ki sta mi oba umrla v taborišču!«

Tako je fant prišel s to skupino na Senovo. Dejal je: »Čakam samo ugodnega trenutka, da od teh hudicev izginem! Vi pa le naprej pišite pisma v tabo!«, samo zelo previdno! Pisma iz domovine, ki bode upanje na vrnitev so kakor balzam na sklečelo rano.

Čez dva dni sem izvedel, da je ta visoki vermanski fant izginil in odnesel s seboj precej orožja.

Se istega dne sem izvedel, da so med partizanskim vodstvom na Planini in »Kreislehrerjem« Swobodo v Brežicah pogajanja za izpustitev Nemca Lacknerja. Pogajanja so bila uspešna. Partizansko vodstvo je privolilo v to, da izpusti Lacknerja pod pogojem, da ta človek takoj zapusti Spodnjo Štajersko, »Kreislehrer« pa da izda nalog, da se takoj izpuste talci iz zapora.

In res se je zgodilo tako. Vrnil se je Lackner in je takoj odpotoval. Svojim znancom je povedal, da se mu je zelo dobro godilo in da so »banditi« z njim lepo ravnali. Imel je več kot zadostno hrano, mesa pa celo leto in toliko pojedel kakor tiste dni, ko je bil pri partizanih. In se tisti dan, ko je prišel nazaj Lackner, so se vrnili tudi vsi talci iz krških zaporov. Po vsem okraju je zavladala nepopisna radost.

Delovni kolekt v Rudnika rjavega premoga Senovo in s'ndika'na podružni a

ISKRENO ČESTITATA K OBČINSKEMU PRAZNIKU SENOVEGA, KI SE PRAZNUJE 10. FEBRUARJA, TO JE NA OBLETNICO PRIHODA HEROJSKE XIV. DIVIZIJE NOV V TA KRAJ NA NJENI ZGODOVINSKI POTI NA SPODNJO ŠTAJERSKO. TA PRAZNIK NAJ TRAJNO SPOMINJA VSE OBČANE NA TISTE VELIKE ČASE IN JIH VEDNO ZNOVA IZPODBUJA K MARLJIVEMU DELU ZA NAŠO SKUPNOST!

Ing. Joža Sedlar:

(Nadaljevanje)

Utisi z ekskurzije jugoslovanskih rudarjev pa Angliji

Res je pa tudi, da avtomobili v Angliji tudi ne trpe toliko kakor drugje zaradi zares odličnih cest. V Angliji namreč ne vidiš niti ene ceste ne ulice in ne poti, ki ne bi bila asfaltirana. Tudi na vaseh so poti med posameznimi kmetijami asfaltirane. Način izgradnje cest je torej precej različen od nemškega. Medtem ko Nemci avtostrade v glavnem betonirajo in zelo skrbno izdelajo spodnji ustroj cest in posteljico, Angleži ne polagajo dosti važnosti na spodnji ustroj in na posteljico ceste, ampak gledajo predvsem na kvaliteto bitumenske maso, s katero cesto površinsko utrdijo. Zaradi tehnične doslednosti bi pravzaprav morali govoriti o spragmentiranih in ne asfaltiranih cestah v Angliji, vendar se v široki uporabi razume kot asfaltirana cesta tudi spragmentirana cesta. Če se torej voziš po cestah v Angliji in Nemčiji, moraš vsekakor priznati da se voziš po angleških cestah udobneje. Zanimivo je tudi to, da Angleži ne gledajo prav posebno skrbno na kvaliteto drob-

ljenca, s katerim se meša bitumenska gmeta za utrditev cestišča, vendar izdelajo kljub temu zelo kvaliteto cestno vozilce prav zaradi že poprej omenjene kvalitete bitumenske gmete. Takšne ceste pa je seveda treba redno vzdrževati. Finančna stran tega vzdrževanja je v Angliji ugodnejša zaradi cenenosti bitumenskih mas, ki jih v velikih množinah daje izredno razvita premogovniška predelovalna industrija. Tudi s hladnim postopkom površinske obdelave cestišč se v Angliji precej ukvarjajo. Da so spragmentirana cestišča vsekakor boljša, potrjuje tudi to, da so Italijani kot priznani graditelji cest že pred leti osvojili skoraj izključno ta postopek utrjevanja cestišč.

Pri angleških prometnih posebnostih nikakor ne smem pozabiti londonske podzemne železnice. Rovi podzemne železnice so speljani po treh obzorjih, od katerih je prvo 20 metrov pod zemeljsko površino, drugo 40 metrov in tretje 60 metrov pod zemljo. Ker London

ponekod valovi v manjših vzpetinah in dolnicah, pride podzemna železnica na zgornji etaži ponekod tudi na površino in je preko dolnic speljana po mostovih med hišami.

Ko stopiš s cestnega hodnika v postajo podzemne železnice, se znajdeš v obširni dvorani, kjer so ob straneh tudi trgovine. Pri blagajni kupiš vozovnico, ki jo pregleda kontrolor ob dvigalu, ki sprejme nekaj desetnih ljudi, ali pa preglednik nad letečimi stopnicami na tekočem traku, ki te popeljeje v globino. Ko si opravil ta pregled, ti ni treba do zopetnega povratka na svetlo več nikomur pokazati vozovnice, ker vlaki sploh nimajo sprevoznikov. Same železniške postaje so precej velike in razsežne dvorane, v katerih so tudi trgovine. Če se pelješ ali pa prestopiš na linijo, ki vozi po globlji etaži, se še enkrat ali dvakrat spustiš v globino po letečih stopnicah. Na globlji etaži so zopet prav takšne razsežne kolodvorske hale kakor na zgornji etaži. Rovi železnice so enotirni, ob peronski ploščadi pa je tir ugreznjen v korito, da so namreč tla v vagonih v isti višini, kakor je ploščad, in stopiš s ploščadi naravnost v vagon. Vlak pripelje na postajo z izredno hitrostjo. Ko se ustavi, se vrata, ki jih je po troje v vsakem vagonu, avtomatično odpro, ostanejo — kakor sem prečnil

avle na površini, kjer oddaš vozovnico kontrolorju, in se takoj nato spet znajdeš na pločnikih londonskih ulic.

Med posebne zanimivosti Londona sodi vsekakor Muzej voščenih lutk »Madame Tussauds«. Na zunaj je ta muzej srednje velika palača, ki ne ustvarja prav nobenega posebnega vtisa. Ko kupiš v prostorni avli vstopnico, te pot tje po širokem stopnišču v prvo nadstropje. Na vrtilni ploščadi na stopnišču stoji v temno uniformo oblečen postaven, starejši portir, ki kaže z roko pot dalje v prvo nadstropje. Če ga povprašaš, kje je dvorana z zgodovinskimi osebnostmi, je možakar kar nem — ne da ti nobenega odgovora. Ko pristopiš k njemu čisto blizu, se začne gledati v srednje dobro obrto lice s tipičnimi rdečastimi, za Angleže značilnimi lisami, redkimi obrvmi in kratkimi trepalnicami. Obraz je že razravan z rubami, pa tudi koža na rokah je že nekoliko nagrbčena, v zavestju pa se svedelja skozi prosojno kožo mreža modrih žilic. Ko nekaj časa od blizu opazuješ molčečega portirja, te prebline snovanje, da to sloh ni živ človek, ampak mrtič, ali

pa sijajno imitirana voščena lutka. Ko stopaš dalje po stopnišču v prvo nadstropje, se kar malce tesnobno počuti, ker ne veš, kakšna presenečenja boš še doživel v tem začaranem kraljestvu voščenih lutk.

Na ploščadi na vrhu stopnišča stopiš skozi široka vrata na desno v dvorano z zgodovinskimi osebnostmi. Pred očmi se ti razgrne galerija ljudi obeh spolov v najrazličnejših oblačilih, ki se nemo zazirajo vate. Nehote se spomniš zadnjega prizora iz Gogolovega »Revizorja«, ko pred padanjem zavese obstoje igralci v okameneli pozi.

V sredini dvorane sedita spet dva portirja. Obadva se držita nepremično in majestetično. Ker si še doživel presenečenje s prvim portirjem, ti podzavestno vnike misel, ki se preraste v prepričanje, da je eden izmed njih živ, druga pa voščena lutka. Ko pristopiš v njuno neposredno bližino, vidiš, da lutka tako popolno imitira živega človeka, da brez pretiravanja obstaja skoraj edino razpoznavno znamenje v otipu — da se namreč z dotikom njune kože z dlanjo preručaš, kateri izmed njih je živ in kateri je lutka. Živi portir je topel, lutka pa je hladna.

(Nadaljevanje sledi)

Varčujmo s plodno zemljo!

Zadnja leta se je gradbena dejavnost zelo razširila, saj grade stanovanjske in poslovne objekte vsi sektorji našega gospodarstva. Posebno pa se je po osvojitvi razširila gradnja individualnih stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev, ki grade objekte iz svojih zasebnih in kreditnih sredstev. Nova gospodarska poslopja zlasti še stanovanjske hiše, pa so se čisto gradile nenačrtno izven strnjanih naselij s čimer so se uničile izredno velike površine kvalitetne obdelovalne zemlje.

Samo v Sloveniji smo izgubili nad 30.000 hektarov plodne zemlje

Ta nenačrtna — lahko bi rekli kar divja — gradnja raznih objektov je znižala sklad obdelovalne zemlje v naši republiki za več kot 30.000 ha, kar je več kot površina občine Brežice, ki je v okraju Trbovlje največja. Posebno kritični so primeri takih nenačrtnih gradenj v Savinjski dolini, v okolici Ljubljane in Domžal na Ptujskem polju in v našem okraju na Krškem polju in v okolici večjih naselij.

Glavni vzrok občutne izgube plodne zemlje za gradbene namene je še vedno dedovanje, s čimer se drobijo kmetijska posestva, zaradi česar se grade objekti izven strnjanih naselij kar sredi njiv in travnikov. Nadalje so temu krive prodaje oziroma nakupi parcel za gradbene namene brez ustrezne predhodne ugotovitve, da li so zemljišča primerna za gradnjo ali ne. Vse obsebe je vreden primer gradnje stanovanjske hiše ali kakšnega drugega poslopja sredi najlepšega polja brez gradbenega dovoljenja. V opomin bi bilo treba — kakor sedaj delajo v Savinjski dolini — tako objekte odstraniti in tako zaščititi narodnemu gospodarstvu plodno zemljo.

Obdelovalna zemlja je z zakonom zaščitena

Da se izognemo škodljivim posledicam in da zaščitimo obdelovalno zemljo, so izšli zakoniti predpisi ki jih moramo strogo izvajati tako občine kot oblastni organi kakor tudi lastniki zemlje. Pri naših ljudskih odborih delujejo komisije za zaščito obdelovalne zemlje, ki v danem primeru zemljišče pregledajo in odločajo o njegovem namenu. Tu so predvsem mišljena zemljišča v gradbene namene in spremembe pridobitnega značaja.

Nadalje je šteti za nesmotrno zapravljjanje obdelovalne zemlje odpiranje številnih gramoznic in gradnja vsakovrstnih potrebnih in nepotrebnih komunikacij. Tako imamo n. pr. v našem okraju na Krškem polju od Krške vasi preko Skopje do Leskovca vse polno takih gramoznic, ki v globino še niso izrpane — so pa z njimi uničene občutne površine dobre, plodne zemlje. Prav je da občinski odbori z ostrimi ukrepi preprečijo divje odpiranje gramoznic. Za krtje potreb po gramozu naj se izkoristijo sedanje neizčrpane jame — v primerih otvoritve nove gramoznice, ki jo mora dovoliti LO z odločbo, pa naj se le-ta smotrno izkoristi (lep primer gramoznica Ferencak v Borštu).

Ing. Slavko Majcen:

Krmilni kvas — novo visokovredno krmilo za našo živinorejo

V noveletni številki pod gornjim naslovom objavljeni članek je obravnaval splošne lastnosti krmilnega kvasa in način proizvodnje krmilnega kvasa. V navedenem sestavku je bilo tudi navedeno, da bi Tovarna celuloze in roto papirja v Vidmu-Krškem lahko dnevno izdelala okrog 8 ton tega visokovrednega krmila iz odpadkov, ki se sedaj spuščajo v Savo. Ugotovljeno je bilo, da je krmilni kvas od poznanih krmil najbogatejši na beljakovinah in vitaminih.

Znanost je ugotovila, da je doslej poznani živalski krmil na splošno primanjlovala vitamini in beljakovine, nadalje, da je v tem iskati vzroke slabe rentabilnosti v živinoreji. V tem je iskati tudi vzroke slabe donosnosti živine, slabe plodnosti in premajhnega prirastka na

Veliko izgubo plodne zemlje pomenijo nadalje razne mejaske in javne poti in meje med mejasli. Tako je na primer samo v brežiški občini okrog 500 km občinskih cest in poti, ki so javnega značaja, medtem ko mejaske poti ki jih je še več, tu niso vštete. Drži sicre da poti moramo imeti, glavno krivdo, da jih je toliko, pa je iskati v tem, da so naša posestva vse preveč razdrobljena in bi jih z malo dobre volje bilo mogoče lepo gronirati. Dokazano je namreč da bi pridobili na stotine hektarov odlične plodne zemlje, če bi odpravili neštene meje in veliko nepotrebnih mejaslikih poti.

Namen teh vrstic je predvsem, da poskusimo zaščititi plodno zemljo, v naslednji razpravi pa se bomo pogovorili o pridobitvi plodne zemlje z melioracijami in ostalimi zaščitnimi ukrepi.

Gradbeni okoliši naselij

Da bi v nadalje omogočili gradnjo stanovanjskih in poslovnih stavb, mora imeti vsako naselje svoj zazidalni okoliš. V okviru tega rajona naj bi se gradila naša naselja in mesta in sleherni vas. Take gradbene parcele naj imajo tudi prostor za stanovanjsko hišo, eventualno gospodarsko poslopje, neogibno potrebno dvorišče in vrtičke za zelenjavo. Vse ostale površine naj ostanejo nedotaknjene za obdelavo.

Korist teh ukrepov se bo pokazala pri urejanju raznih komunikacij v naselju (pitna voda, kanalizacija, elektrika itd.), ki bodo dosti cenejše kakor pa v nesmotrno grajenih naseljih in vaseh, raztegnjenih po poljih in vsej okolici. Sam nastanek in gradnja naših naselij nam govori v prilog, saj so naši predniki gradili svoje vasi strnjene zaradi prihranka zemlje, ki so jo vedno zelo cenili, in življenja sploh. Dokazano je, da so strnjena naselja bolj družabna in so prebivalci v vasi ali mestu solidarno povezani za reševanje življenjskih pogojev in problemov kraja.

In v bodoče

Kakor že omenjeno, bodo komisije pristojnih ljudskih odborov kritično ocenile vsak primer spremembe obdelovalne zemlje. Pri sestavi zazidalnih okolišev in načrtov za določeno naselje je treba paziti, da bodo gradbene parcele smotrno razdeljene, lokalizacija objektov pravilno postavljena — vse z namenom, da prihranimo kar največ plodne zemlje. V strnjem naselju v mestu zadostuje za tako parcelo 4-6 arov, na vasi pa do 10 arov. Na taki parceli je mogoče postaviti stanovanjsko hišo, eventualno gospodarsko poslopje, potrebno dvorišče in zelenjadni vrt. Ostala pridobitna zemlja pa ostane v obdelovalnih kompleksih. Take manjše parcele se lahko ogradijo, da živali ne delajo škodo in naselje je strnjeno v zaključeno celoto. Vsak investitor mora predhodno prijaviti pri ljudskemu odboru vsako spremembo obdelovalne zemlje za gradnjo ali druge namene s čimer bo odpadlo vsako negodovanje, ki je posledica nepoučenosti posameznikov.

Skratka — velja naj načelo, da bomo z varčevanjem plodne zemlje in dvigom proizvodnje koristili sami sebi in k izboljšanju življenjske ravni naših delovnih ljudi.

M. T.

Klečani so delavni

Nad Trbovljami je prikupno kmečko naselje Klek, ki je bilo nekoč varno zavetišče revirskih prvoborcev, danes pa je priljubljena izletniška točka trboveljskih rudarjev in ostalih prebivalcev revirskega kraja. Tudi v tej vasi se je življenje po vojni precej spremenilo, za kar ima največ zaslug tamkajšnja organizacija SZDL. Kakor vsa leta, tako so bili Klečani tudi lanske leto precej delavni.

Med najpomembnejše pridobitve štejejo zgraditve nove ceste iz Trbovelj v njihovo vas, ki so jo mnogi pomagali graditi. Poleg tega pa so razširili in izboljšali tudi ceste dalje proti Čebinam. Obe cesti sta precejšnjo gospodarskega pomena.

Preteklo leto so Klečani priradili v svoji vasi tudi kuharski tečaj za dekleta, ki je zelo uspel. Omenimo naj še gasilce, ki so razvili svojo društveno zavest in ob tej priložnosti odkrili spominskih plošč v NOV padlim tovarišem-gasilcem. V vasi so priradili lanske leto izredno lepo razstavo knjig, časnikov itd. Vsi, ki so si to razstavo ogledali, so bili z njo zelo zadovoljni.

Omenimo še, da so tudi ostale organizacije na Kleku svoje naloge v glavnem zadovoljivo izpolnile. Ljudi tega naselja lahko pohvalimo — saj so skoro vsi pokazali za delo svojih organizacij veliko razumevanje.

Za letošnje leto pa ima Socialistična zveza na Kleku precej obsežne načrte. Med drugim namerava priraditi več strokovnih in političnih predavanj.

Bilo je že proti koncu meseca, neko soboto, ko sem obiskal trboveljski trg, ki stoji že celo vrsto let na Trgu Svobode. V tem času se je le malo spremenilo...

Tistokrat sem pričakoval, da bo na njem več ljudi, a sem se zmotil. V glavnem tudi ponudba ni bila tolikšna, kakor bi bilo želeli. Bilo je največ jajo in te so bile — ker ni bilo povpraševanja in kupcev — razmeroma poceni.

»Veš, prijatelj, danes si slabo našel; prišel okrog prvega, pa boš lahko dobil vse od najmanjše stvarce,« me je tolažil tovariš Janez. »Takrat navajajo na tale prostor ljudje od blizu in daleč — kmetije in prekupčevalci in še ti in oni.«

»A tako...« sem dejal in se poslovil od prijatelja in trga, hkrati pa sklenil, da bom obiskal tržnico takoj prvi dan v mesecu.

Toda je že tako: če se človeka drži smola, se je ne znebi kmalu. Ko sem 1. februarja vesol zapustil svoj pisarniški blog z mislijo o dobrem »skafetu«, sem bil ob prihodu na trg zelo razočaran: pomislite — na trgu je bilo še manj ljudi kakor zadnjič! Tega je bil največ kriv sneg in mraz. No — kljub temu pa nisem vrgel puške v koružo; nekaj časa sem hodil sem in tja, od stojnice do stojnice, spraševal po cenah in opazoval ljudi. Malo sem posegel še k prejšnjemu tržnemu dnevu in tako so nastali tle drobni zapiski.

Dvoje opažanj

V Trbovljah, ki štejejo danes nad 17.000 ljudi, imajo še vedno tržni dan le dvakrat tedensko — ob sredo in soboto. To ni najboljša in trboveljske gospodinjice si žele, da bi bil tržni dan vsak dan. In to povsem upra-

Sto gramov krmilnega kvasa vsebuje okrog 60 miligramov visokovrednih vitaminov. V krmilnem kvasu je okrog 8% dušika, kar ustreza približno 50% beljakovin.

V krmilnem kvasu je nadalje okoli 6% maščob. Oglikovih hidratov je v krmilnem kvasu približno 35%. Mineralnih snovi vsebuje krmilni kvas okrog 7%, od tega polovico fosforne kisline.

V vsakem živem organizmu je za življenje in rast potrebno v glavnem trije snovi: 1. oglikovodikov (škroba, sladkorja), 2. maščob, 3. beljakovin.

Živemu organizmu so potrebne še mineralne snovi, kakor na primer apno, fosfor, železo itd. Prav tako organizem neogibno potrebuje vitamine.

Beljakovine so najvažnejša sestavina krmil, ki jih organizem potrebuje, zato bomo o beljakovinah povedali nekaj več.

Škrob in maščobe je mogoče v telesu delno zamenjati, medtem ko beljakovin ni mogoče nadomestiti z nobeno drugo snovjo.

V nobenem primeru živalski organizem ne more iz škroba ali maščob ustvarjati mesa, krvi, dlake, perja, rogovine itd.

TUDI NA PROSVETNA DRUŠTVA NISMO POZABILI Počasi gre na bolje

TUDI ZASAVSKA PROSVETNA DRUŠTVA SO ... LETOŠNJIH OBČNIH ZBORIH DOKAZALA VIDNO ZAVZETOST ZA KULTURNO DEJAVNOST IN KLJUB PRECEJŠNJIM TEŽAVAM, KI SO JIH IMELA, ZAČELA PRIREJATI VEČ PRIREDITEV — LETOS BO BOLJE, Vendar le s pomočjo delavskih društev

Ne bi bilo prav, če bi povsem molče prišli mimo letnih skupščin prosvetnih društev naših zasavskih vasi. O mnogih smo že pisali in razgrnili njihove težave, skrb, slabosti, pa tudi uspehe.

Cepprav so nekatera društva v Zasavju šele na začetku svoje razvojne poti, čeprav so mnoga številčno majhna, so vendarle s svojo dejavnostjo pokazala precejšno ustvarjalno moč in zavzetost za kulturnoprosvetno delo.

Težko je reči, da so vsa društva delovala plodno. Ne, mnoga niso. Vendar ne zato ker ni bilo aktivnih društvenih delavcev, pač pa predvsem zato, ker so pri svojem delu naletela na številne zapreke. Se vedno velja ugotoviti, da uživajo vsa društva premalo pomoči od naših delavskih društev. Se vedno je mnogo vasi, kamor še niso nikdar prispale sekcije »Svoboda«, čeprav se tudi prebivalci najmanjših vasi želijo gostovanj.

Na nekaterih občnih zbora so člani društev precej razpravljali o koristnosti gostovanj, bodisi delavskih društev ali pa sosednjih prosvetnih društev. Pokazalo se je namreč, da so take oblike dela najboljše. Vseposod, kamor so prišle igrati sekcije »Svoboda«, so sčasoma

začele bolje delati tudi sekcije njihovih lastnih društev.

Nedvomno so prosvetna društva lani vidno napredovala. Predvsem velja to za igralske družine, ki so seveda v društvi najštevilnejše in najmočnejše. Med letom se prirejalo še kar dobra dramska dela, največ komedij, ki so pravzaprav na kmetih zelo priljubljene. Dobro bi bilo, da bi vsaj večje skupine posegale tudi po težjih in resnejših delih, kajti le z večjim izborom del bodo proti napredovanju, drugič pa dokazale obiskovalcem, da so poleg komedij in veseliger še mnoga dela, ki jih je vredno zaigrati na odru.

Nekoliko slabše so delovali pevski zbiri. Starejši pevci zapuščajo zbor, mladih pa ni dovolj. Pa tudi pevovodij manjka, kjer pa so, morajo opravljati še druga društvena dela.

Zelo dobro so lani delovali izobraževalni odseki. V malone vsakem društvu so imeli razne tečaje. Največ je bilo kmetijskih nadaljevalnih tečajev in pa gospodinjstskih tečajev. Mnogi fantje in dekleta so na teh tečajih dobili dragoceno znanje, ki jim bo prišlo prav v življenju.

In kako kaže letoš? Izgleda, da so društva trdno odločena kljub težavam poziviti prosvet-

no in izobraževalno dejavnost. Zadnja je že v polnem razmahu, saj je dala zanjo pobudo Socialistična zveza v sleherni vasi. Toliko tečajev kot v zasavskih vaseh letos, jih še ni bilo.

Člani društev kanijo letos priraditi več igr v drugih kulturnih prireditvah. To pa jim bo uspelo le tedaj, če bodo našli na razumevanje in pomoč kmetijskih združenj in drugih organizacij. Mnoga društva so brez slehernih ali drugih rekvizitov. Ali ne bi bilo mogoče, da bi naše »Svobode« prebrskale po svojih garderobah in arhivih in morda darovale tem društvom zanje nepomembne rekvizite, ki pa bi v vsaki vasi bili zelo dragoceni. Doslej je to storila edino radeška »Svoboda«, ki je društvu na Vrhomem in nekaterim drugim podarila precej kulis in drugega materiala. Znano je, da so ta društva ravno s temi rekviziti lahko razvila svojo dejavnost.

Vse, kar storimo za prosvetna društva, se nam bo bogato plačalo. Končno bomo podprli le prizadevanje in želje ondnih ljudi, ki bi radi v svojih vaseh z raznimi prireditvami izobraževali in razveseljevali svoje ljudi.

Milan V.

Sličice s trboveljskega trga

vičeno! Če bi bil odpr vsak dan, bi to brez dvoma ugodno vplivalo tudi na same cene? Zakaj? Ljudje bi imeli lahko tržne predmete na razpolago vsak dan in bi tedaj ne bilo več takega povpraševanja po njih, kot se to zgodi sedaj okrog prvega in petnajstega v mesecu, ko je skoro vsega premalo. Takrat so ti predmeti lahko tudi dražji. Ljudje jih kupijo. Razumljivo: kaj morajo storiti drugega, ko pa se potem mogoče ves teden zastoj ozirajo po zelenih predmetih? Evo značilen primer: sredi meseca je bilo na trgu malo kupcev in razmeroma precej prodajalcev. Največ jajc. Cena je bila sprva — zgodaj zjutraj 17 din, proti opoldanski uri pa je bila cena — 15 din. Prodajalci so bili primorani po-

pustiti, če so hoteli kaj prodati. In kako je bilo prvega? Bil je sneg in mraz. Prodajalcev malo — ljudi več. Jajca so hitro kupovali, zmanjkalo jih je že kmalu dopoldne. Marsikdo, ki je prišel pozneje, ko jih že ni bilo več, bi jih kupil tudi, če bi bile dražje. Kaj hočemo: ostati tri dni brez jajc je res malo težko...

Higiena na trgu — vse po starem...

Opazoval sem prodajalce. Mladi in stari. Pred njimi na stojnicah različni predmeti: jajca, orehi, surovo maslo, skuta, smetana in še to in ono. Povsod govorimo o potrebi higijenske prodaje živil, toda kar sem videl pri nekaterih prodajalcih na trboveljski tržnici, bi lahko

trdil, da je le-ta še na zelo nizki stopnji. Ne nameravam naštevati posameznih primerov, omenil bi le prodajalce mlečnih izdelkov. Mislim, da bi morali vsaj ti malo bolj paziti na svojo osebno higieno in tudi na čistočo predmetov, ki jih prodajajo...

Po vaseh občine Videm-Krško želijo več kino predstav

Na zboru volivcev na Zdolah so izrekli željo, da bi jim občinski odbor v Vidmu-Krškem preskrbel ozkotračni filmski projektor. Ta želja je vzbudila zanimanje v ljudskem odboru. Začeli so razpravljati, ali je potreben nakup filmske aparature in če bi imelo smisel dati tak projektor na Zdole. Pozneje so se oglašali še drugi krajevni odbori v občini in prav tako izrazili željo, da bi bile po vaseh bolj pogoste kino predstave, ker so filmi poleg redkih gledaliških predstav domačih kulturnoprosvetnih društev edino razvedrilno vaščanov.

O tem vprašanju je razpravljali tudi Svet za prosveto in kulturo pri LO Videm-Krško. Prišel je do zaključka, da bi bilo potrebno preskrbeti ozkotračni filmski projektor, ki pa bi se uporabljal le v občinskem

merilu. S tako aparaturom bi tedaj lahko nudili vaščanom stalne večerne zabavne filme, hkrati pa bi ta projektor lahko služil tudi za predvajanje raznih političnih filmov pri predavanjih itd.

Na preskrbi ozkotračnega filmskega projektorja so seveda zainteresirane tudi kmetijske zadruge, ki so obljubile izdatno pomoč za nakup tega aparata. Če bo šlo vse po sreči — se pravi, če bo dovolj denarja, bo imela občina Videm-Krško že v najbližjem času ozkotračno filmsko aparaturom, ki bo lahko v prihodnjih mesecih služila svojemu namenu.

Zanimanje za kino predstave je poraslo zadnje čase v občini Videm-Krško zaradi tega, ker je Potujoči kino Sveta »Svoboda« okraja Trbovlje v letošnji zimski sezoni obiskoval na-

še vasi in jim predvajal celovečerne zabavne filme. Žal pa ob takih priložnostih niso mogli priti vsi ljudje na svoj račun, ker je Potujoči kino imel v posameznih krajih in vaseh le po eno predstavo, obiskovalcev pa je bilo toliko, da je zanj zmanjkalo prostora. Težave so še v tem, da Potujoči kino Sveta »Svoboda« okraja Trbovlje s svojo aparaturom ne zmore celotnega okraja zaradi njegove prostranosti. Tako se je zgodilo, da je bil ta kino v Spodnjem Posavju dva tedna zaporedoma tretji teden ga ni bilo, ker je bil zadržan v drugih krajih. Ljudje na vasi so se na filmske predstave zelo navadili: kljub temu, da ni bilo nobenega obvestila o filmski predstavi, so vendar prišli nanjo, dasi je ni bilo. Da so bili razočarani je razumljivo.

vse tiste vrste beljakovin, ki jih organizem prašiča in kokoši lahko prebavi in izkoristi.

Obstaja okrog deset vrst poznanih beljakovin, brez katerih živalski organizem ne more izhajati in jih niti rastlinojedci ne morejo sami ustvarjati iz beljakovinam »orodnih« snovi, ki jih vsebuje kрма.

Iz tega sledi, da mora biti navedenih približno deset vrst beljakovin brezpogojno v krmilu vseh domačih živali.

Znano je, da vsebuje hrana živalskega izvora, kot so n. pr. mleko, jajca in podobno, vse bistvene vrste beljakovin, čeprav v različnih razmerjih. Pri rastlinskih hrani pa ni tako; nobena rastlinska hrana ne vsebuje vseh navedenih osnovnih deset vrst beljakovin, ma več je nekoliko vrst le-teh. Rastlinojedci lahko zaradi svoje posebne prirode in dolžine prebavil v raznih vrst rastlin ustvarjajo v telesu delno navedene, brezpogojno potrebne beljakovine.

Prašičem pa je zaradi tega neogibno potrebna dopolnitev nepopolnih rastlinskih beljakovin z beljakovinami živalskega izvora.

(Nadaljevanje sledi)

Trboveljski planinci so zborovali

Pretekli teden je bil v restavraciji »Turist« na Vodah redni letni občni zbor Planinskega društva v Trbovljah. Zbor so se poleg članov udeležili tudi predstavniki oblasti, Planinske zveze Slovenije in sosednih društev.

Delo trboveljskih planincev je bilo tudi v minulem letu dokaj

tako omenimo ob tej priložnosti, da je uredništvo »Zasavskega tednika« izdalo lansko leto s pomočjo društva ob desetletnici naše osvoboditve posebno, našemu planinstvu posvečeno številko.

Za letošnje leto ima PD Trbovlje precej obsežne načrte. Zlasti želi v svoje vrste pridobiti

Tov. Polde Majdič je prejel odlikovanje

uspešno, dasiravno so se borili z različnimi težavami. Preteklo leto je društvo priredilo več skupinskih izletov na bližnje in daljnj planine, prav tako so v društvu dobro delali markacijski, propagandni in alpinistični odsek. Slednji se je udeležil tudi vzpona zasavskega alpinistov na Durmitor, o katerem je naš list pisal že pred meseci. Omenimo še, da je gospodarski odsek v lanskem letu opravil nekatera potrebna dela v planinski koči na Mrzlici, ki jo oskrbuje tako društvo, in sicer so tamkaj na novo prekrili streho, preuredili verando itd. Prav

biti še več mladincev in pionirjev. Sklenili so, da bodo za pionirje ustanovili posebno sekcijo. Seveda pa se bo društvo trudilo pritegniti med planince tudi ostale ljudi.

Ob zaključku je občni zbor sprejel še nekaj drugih sklepov in izvolil nov upravni odbor. Na tem občnem zboru je zastopnik PZS tov. Bučar izročil zaslužnemu trboveljskemu planincu Poldetu Majdiču zlato značko, s katero ga je odlikovala Planinska zveza Slovenije. K temu odlikovanju čestitamo tovarišu Majdiču vsi!

-jak

IZ BREŽIC

Poslopje Zdravstvenega doma v Brežicah so letos razširili z dozdavno in prezidavo, tako da bo dom, četudi še ni povsem dograjen, zaslužno že služil svojemu namenu V Zdravstvenem domu je sedaj ambulanta socialnega zavarovanja in za ljudi s prostih poklicev, zobna ambulanta, protituberkulozni dispanzer, posvetovalnica za ma-

tere in šolska poliklinika. Razen Brežic ima Zdravstveni dom še ambulant v Dobovi in na Bizeljškem in ordinacijske dneve v Piskach.

Z novo organizacijo zdravstvenih služb se je položaj izboljšal, vendar se opaja, da bo nujno treba odprti ambulantu tudi v Cerkljah ob Krki, kjer so svoj čas že imeli zdravstveni dom. Krajevni in občinski odbor že razpravlja o usposobitvi v ta namen določene zgradbe za ambulantu, vendar je trenutna ovira za to, preselitev stanovanj, ki so v tej stavbi. Ker je ta okoliš obsejen, prebivalci upravljeno pričakujejo, da bo ambulantu v Cerkljah pričela kmalu poslovati.

Skladno z reorganizacijo ljudske oblasti okrajev in občin, bodo prenesene na sedeže občin tudi razne uprave, med drugimi katastrska služba. Dosedanja katastrska uprava v Krškem se bo razdelila na tri uprave, in sicer v Brežice, Krško in Sevnico. Te dni so pripravili poslovne prostore v stavbi sodišča v Brežicah, tako da bo kmalu pričela poslovati ta uprava v kraju. Ta reorganizacija pomeni zelo veliko pridobitev za vse interese, saj bodo tako združeni v kraju občina, sodišče, zemljiška knjiga in katastrska uprava.

S 1. februarjem t.l. je pričela poslovati v Brežicah izpostava Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Trbovljah oz. podružnice v Krškem. Uradni prostori so v hiši Adamus v Brežicah, Cesta prvih borcev števil 11, pritličje, sobe števil 5, 6 in 7. — Prebivalstvo občine Brežice je ustanovitev te izpostave toplo sprejelo, saj bo sedaj odpadlo marsikatero potovanje v Krško, s čimer si bodo ljudje lahko prihranili denar in čas.

renci in jo je tov. ravnatelj tudi predložil staršem, je razvidno, da so najslabši tisti učenci, ki imajo največ časa. Zanimivo je namreč to, da so učenci, ki stanujejo precej oddaljeno in so tudi doma zaposleni, po večini vsi pozitivni. To kaže, da je profesorski zbor svojo nalogo v danih okoliščinah zadovoljivo rešil, ker bi v nasprotnem primeru, če bi bilo profesorjevo delo v šoli slabo, morali iskati slabe učence ravno v vrstah tistih, ki jih domače delo ovira pri učenju. Zato je tov. ravnatelj opozoril starše, naj doma bolj kontrolirajo otrokov prosti čas, njegovo prihajanje iz šole, telovadbo, udejstvovanje v raznih društvih, ker so ta navadno največkrat izgovor, včasih pa lahko tudi vzrok, da učenci posvečajo preveč svojega prostega časa razvedrilu, zaradi česar potem trpi šola.

Starši so se nato posvetovali še z razredniki in posameznimi profesorji. Sestanek je gotovo dosegel svoj namen in bo pomagal k izboljšanju uspehov na radeški šoli.

Delavski svet Steklarne Hrastnik je v celoti potrdil

idejni projekt o rekonstrukciji tovarne

Zadnje zasedanje delavskega sveta Steklarne v Hrastniku je bilo izredno živahno. Na tem zasedanju so člani DS in vsi vodje delovnih oddelkov v tovarni in steklarski mojstri, ki se jih je zbralo preko sto dvajset, obravnavali idejni osnutek rekonstrukcije hrastniške steklarne in ga potrdili. Bil je član, ki so nanj vsi člani tovarniškega kolektiva težko čakali, saj so o potrebi obnove tovarne razpravljali že nekaj let.

Ob začetku tega važnega sestanka je predsednik DS tovarniškega sveta in tov. inž. Birs, ki so pozneje članom sveta in ostalim obrazložili posamezne rekonstrukcije tovarne. Ko govorimo o tem obsežnem projektu, moramo najprej poudariti, da je hrastniška steklarne v svojem stoletnem obstoju dajala zaslužek in kruh mnogim našim delovnim ljudem, zlasti pa ženskim delovnim močem. Po naši osvoboditvi in obnovitvi dela v tovarni leta 1946 se je število delavstva v steklarni nenehno večalo, tako da je tovarna zadnja leta stalno zaposlevala preko 1000 delavcev in delavk, hkrati pa je steklarne, dasiravno ima zastarelo tovarniško opremo in peči, ustvarjala milijone in milijone narodnega dohodka. Kakor že poudarjeno, je ta tovarna delala ves čas s svojimi starimi napravami, ki so v dolgih desetletjih svojemu namenu doslužile. Povejmo naj ob tej priložnosti, da je znašala vrednost tovarniških zgradb ob koncu lanskega leta samo še tretjino svoje prvotne vrednosti, tovarniške naprave se cenijo le še s 25% nekdanje vrednosti, da ne govorimo o starih, iztrošenih pečeh, ki se cenijo samo še z 8% prvotne vrednosti. Zaradi tega je tudi okrajni ljudski odbor na svoji nedavni seji potrdil nujnost obnove hrastniške steklarne.

Pred obrazložitvijo novega idejnega projekta o rekonstrukciji tovarne je tov. inž. Edo Birs poudaril, da je bil prvotni načrt o izgradnji nove steklarne leta 1947 zaradi določenih pomanjkljivosti zavrnjen. Sedaj novi projekt pa se razločuje od prejšnjega načrta v toliko, da omogoča poleg rekonstrukcije tovarne tudi normalno produkcijo steklarne med obnavljanjem tovarne, ki bo trajala nekaj let. V ta namen je bil izdelan gradbeni in ekonomski načrt tovarne. Nova steklarne bo po svoji rekonstrukciji klub mehanizaciji dela zaposlevala isto število delovnih moči, vendar se bo produkcija steklarne znatno povečala, prav tako bo treba večino nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev v tovarni kvalificirati. Važno je tudi, da je načrt rekonstrukcije steklarne v Hrastniku vsklajen z delovnim programom

ostalih steklarn v državi. Tovarna se bo modernizirala, kolikor to terjajo gospodarske potrebe.

Projektant inž. Didek je v naslednjem obrazložil članom delavskega sveta in tovarniškim mojstrom celotno zamisel o rekonstrukciji steklarne. Ko je tov. inž. Didek odgovoril na več vprašanj v zvezi z rekonstrukcijo tovarne, je delavski svet potrdil predloženi idejni načrt. Tov. Lajovec je nato prikazal celoten potek načrtanih del. Nova tovarna bo stala 1236 milijonov dinarjev. Od tega odpade na potreben uvoz iz drugih držav le 116 milijonov dinarjev, kar je relativno malo. Po rekonstrukciji bo steklarne lahko proizvajala letno 6400 ton stekla, medtem ko ga je predlansko leto izdelala 5400 ton. Letna proizvodnja nove tovarne bo torej za 1000 ton večja in to brez izgradnje nadaljnjih novih peči. Večjo produkcijo bo mogoče doseči z mehanizacijo in izboljšanjem organizacije dela, izboljšanjem transporta itd. Prodajna vrednost izdelanega stekla se bo dvignila na poldrugi milijardo dinarjev. Dobiček se bo povečal od 420 milijonov dinarjev v letu 1954 na 700 milijonov. Tudi produkcija posameznega delavca se bo znatno povečala, in sicer od sedanjih 4,7 ton na 7,8 ton stekla. Da pa bo hrastniška steklarne zamogla doseči tako lep gospodarski

uspeh gre seveda nemajhna zasluga ugodni okoliščini, da ima tovarna v neposredni bližini premožni in pesek.

Iz tega sledi, daje nujno potrebno, da odločilni činitelji podprejo prizadevanje tega delovnega kolektiva. Kolektiv hrastniške steklarne vsekakor zasluži to podporo za svojo požrtvovalnost in svoje zasluge v povojnih letih, to še tembolj, ker je pripravljen dati vsa razpoložljiva sredstva za izgradnjo nove tovarne.

Ob koncu je direktor steklarne tov. Klanšek poudaril, da je tovarniški kolektiv naletel na vse razumevanje in podporo okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah. Ob tej priložnosti je pripomnil, da bi bilo z razpoložljivimi sredstvi mogoče že letošnje leto izvršiti določena gradbena dela, pri čemer pa je seveda potrebna pomoč vsega kolektiva. Prav tako je nujno, da se posveti kar največja pozornost in skrb vzgoji odličnega steklarskega kadra, ki ga bo nova tovarna nujno potrebovala.

Po obširni razpravi so člani delavskega sveta v celoti potrdili predloženi idejni načrt. Člani sveta so po končani razpravi še nadaljevali z razgovori. Razumljivo je, da se niso niso mogli raziti, saj je bil to resnično pomemben dan za celoten kolektiv hrastniške steklarne.

R. V.

Z občnega zbora društva inženirjev in tehnikov v Vidmu-Krškem

Pazljivo bodo spremljali razvoj tehnike

Pred tednom dni so se zbrali inženirji in tehniki občine Vidmu-Krško na ustanovnem občnem zboru v sindikalni dvorani Tovarne celuloze in papirja.

Na zboru so pregledali pravilnik in ga v celoti osvojili.

Člani društva se bodo še bolj povezali z organi ljudske oblasti in izvajanju gospodarskih planov. Ves čas bodo spremljali razvoj tehnike in se tudi v tehniki izpopolnjevali tako, da bodo dosegli večjo produktivnost dela in izboljšali kvaliteto proizvodnje. Borili se bodo za določen vpliv pri razvoju narodnega gospodarstva in utrjevali neločljivo zvezo delavca, kmeta in delovne inteligence. Stalno se bodo ideološko in strokovno izobraževali ter dvigali državljansko zavest članstva.

Te naloge bodo izvedljive, če se bo novoizvoljeni upravni odbor, kakor tudi članstvo društva tesno sodelovalo s Socialistično zvezo, Ljudsko tehniko in

sindikatom ter ostalimi množičnimi in političnimi organizacijami. Potrebno bo tudi sodelovanje s strokovnimi in znanstvenimi ustanovami.

Med gosti so bili predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Stane Nuntič zastopnik republiškega odbora DIT iz Ljubljane inž. Torkar ter inž. Malahovsky iz Ljubljane.

Tov. Stane Nuntič je pozdravil ustanovitev tega društva ter poudaril, da so politični in gospodarski forumi zainteresirani na ustanovitvi DIT. Pred društvom stoje velike in odgovorne naloge.

Tov. inž. Torkar je govoril o vlogi DIT in želel, da bi sodelovali z oblastnimi organi.

Izvoljen je bil 7-članski upravni in 3-članski nadzorni odbor. Za predsednika so soglasno izvolili inž. Slavka Malahovskega.

Vseh članov je okrog 40. V to organizacijo se bodo vključili tudi gradbinci, ki jih je preko 30.

Po končanih volitvah je pre-

Mladina na Dolu pri Hrastniku je zborovala

Po zasavskem okraju so te dni letne skupščine in volitve novih vodstev osnovnih organizacij Ljudske mladine. Naši mladi pregledujejo svoje celoletno delavnost, ugotavljajo dobre in slabe strani in si začujejo smernice za bodoče delo.

Ze precej smo v našem glasilu pisali o dejavnosti zasavske mladine. V včasih daljših in kratkih sestankov smo govorili o stoterih problemih našega mladega rodu, o pomanjkljivostih dela v osnovnih organizacijah in podobno. Ugotovili smo, da je zasavska mladina s svojim delom v organizacijah izpolnjevala določila in napotila svoje organizacije in ostalih organizacij, zlasti pa organizacije Zveze komunistov.

Zato bi tokrat le na kratko zapisali nekaj vrstic o delovanju mladine na Dolu pri Hrastniku. Na svoji skupščini so se spoznali z nekaterimi težavami in problemi. Spoznali pa so se tudi z uspehi, ki so jih dosegli kot celota v preteklem letu.

Niso slabo delali. Razen dobro obiskanih sestankov, so dobro delali tudi v »Svobodi«. Udeleževali so se tudi raznih tečajev in se na njih izobraževali.

Vse to kanijo v bodoče povečati in vključiti v svoje vrste še vse preostale mladince. Če se jim bo to posrečilo, bodo lahko prihodnje leto na skupnem sestanku ugotavljali še lepše uspehe.

R. V.

Zaradi nepravilnosti - tri požari

Dne 2. t. m. je malo pred polnočjo pričelo goreti v stanovanju Franca Glavača v Sromljah pri Brežicah. Ogenj je nastal ali od peči, ki stoji v bližini, ali pa ga je zanetila domača 6-letna hčerka, ki je ostala sama doma s svojo 1 letno staro sestrico. Še preden se je ogenj razširil, je na srečo prišla domov Glavačeva, ki je poklicala ljudi, da so ogenj pogasili, vendar je zaradi požara nastala škoda okrog 20.000 din.

Ze naslednji dan popoldne pa je spet začelo goreti v Črešnjicah pri Cerkljah ob Krki; kmetu Martinu Jurečiču je pogorelo gospodarsko poslopje v vrednosti najmanj 200.000 din. Dobro je, da se je ljudem posrečilo rešiti vsaj živino. Tu je gospodar po nepravilnosti sam zanetil požar, ko je na dvorišču s šopom goreče slame hotel odtaliti zamrznjeno vodno črpalko.

Se tisti dan zvečer okrog pol 11. ure pa je pričela goreti stanovanjska hiša Antona Geča v Zupelevcu pri Brežicah, ki je vredna najmanj milijon dinarjev. Ostržje je popolnoma zgorelo, škode pa bi bilo še mnogo več, če ne bi je preprečili požarovalni gasilci. — Ogenj je nastal v leseni prekačevalnici na podstrešju.

V. D.

KAPELA PRI DOBOVI

KUD v Kapelah bo priredil v torek, 14. t. m., ob 18. uri koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi moškega, ženskega in mešanega pevskega zbora povodstvom tov. Ivana Pintariča, po koncertu pa maskarado. Ker je čisti dobiček obeh prireditelj namenjen za dokončno dograditev Kulturnega doma, je upati, da bo obisk prireditelj zadovoljiv.

GOSPODINJSKI TEČAJ V KAPELAH

Po uspešnem skončanem tečaju RK za žensko mladino se bo v kratkem pričel v Kapelah tudi gospodinjjski tečaj. Vodila ga bo tov. Poharjeva. Zaradi pomanjkanja prostora in ostalih potrebščin bo število tečajnic seveda omejeno. Če pa bo zanimanje zanj veliko, bodo tečaj ponovili. Prav bi bilo, da bi bili gospodinjjski tečajni vsako leto in za pošolsko žensko mladino obvezni.

D. V.

Največ zaradi vinjenosti...

Kakor vidimo, so nove republiške odredbe o prometu na javnih cestah glede vinjenosti voznikov zelo otre, toda če ne bo zavestne discipline, zlasti pri voznikih z motornimi vozili, tudi še tako strogi ukrepi ne bodo odpravili tovrstnih nezd. Čeprav sodniki za prekrške in tudi sodišča redno izrekajo otre kazni za prekrške in kazniv dejanja, ki jih napravijo vinjeni vozniki med vožnjo, se stanje v tem pogledu ni mnogo izboljšalo.

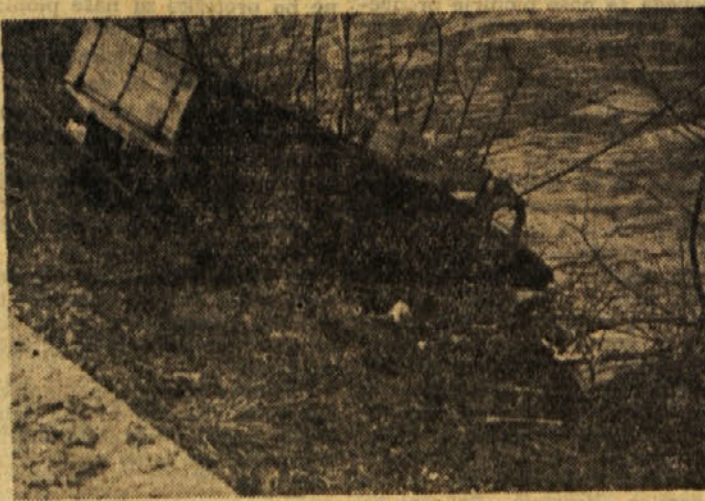
Preteklo leto smo registrirali na področju našega okraja 82 hudih in 20 lahkih prometnih nesreč. Zaradi prometnih nesreč je lansko leto izgubilo živ-

ljenje 6 ljudi in sicer 1 šofer, trije kolesarji in dva potnika; hudo poškodovanih je bilo lani 6 šoferjev, 4 kolesarji, 8 potnikov in 1 pešec, lahko poškodovanih pa je bilo 6 šoferjev, 5 kolesarjev, 9 potnikov in 4 pešci.

Po vrstah prometnih nesreč je bilo največ karambolov med motornimi vozili med vožnjo in to večinoma zaradi neupoštevanja cestnoprometnih predpisov (nepravilnega prehitavanja, največ pa zaradi vinjenosti voznikov motornih vozil). Številne nezgode so bile tudi zaradi prehitre vožnje na nekaterih odsekih cest ali sploh na slabih cestah, ki jih je v našem okraju pre-

cej. Od navedenega števila prometnih nesreč so v 64 primerih povzročili te nesreče šoferji, in to največ zaradi vinjenosti, v 14 primerih kolesarji, v 7 primerih vozniki vprežnih vozil, v 6 primerih pešci — v 11 primerih pa je prišlo do nesreče zaradi drugih okoliščin, kakor n. pr. zaradi okvare motornega vozila med vožnjo. Če upoštevamo pri vseh teh nezgodah še materialno škodo, ki znaša v letu 1955 na motornih vozilih okrog 7 milijonov dinarjev, na dvokolesnih okrog 80.000 din in na poškodovanih objektih okrog pol milijona dinarjev, nam mora biti še toliko bolj jasno, kolikšna je potreba po nenehnem vzgajanju voznikov in pešcev.

Sprito nastale škode in drugih posledice bi bilo nujno in pravilno, da bi združene šoferjeve in avtomobilistov kakor tudi avto-moto društva prirejala več predavanj iz cestno-prometnih predpisov za svoje članove, da bi na članskih sestankih teh društev in tudi individualno bolj vešči vozniki opozarjali nedisciplinirane voznike motornih vozil, da tako izboljšamo varnost prometa na javnih cestah. Z nepoboljšljivimi vozniki motornih vozil pa bi morala družba prej ali slej obratovati in jim dati tako zaposlitev, da ne bodo več ogrožali življenja ljudi in premoženja naše družbene skupnosti.

Tudi to se včasih pripeti...

POLITIČNI MOZAIK

Papež se uči ruščine

Papež Pij XII. se uči sedaj ruščino. Rimski papež sicer govori že sedem jezikov, pa se hoče, kot se sliši iz vatikanskih krogov, naučiti še ruščine, da bi pošiljal »pastirske besede« ruškemu ljudstvu v njihovem materinskem jeziku...

Najizobraženejši človek v letu 1955

Podpredsednika Združenih držav Amerike Richarda Nixona je Zveza ameriških žena proglasila za najizobraženejšega človeka leta 1955.

Prva žena-ambasador v Angliji

Po vestih iz Washingtona izgleda, da so se ZDA odločile postaviti za svojega ambasadorja v Londonu — žensko. Po istih vestih naj bi to bila sedanja ambasadorka v Rimu — Clara Luce. Na ta način bodo londonski diplomati prvič v zgodovini dobili medse ambasadorja-žensko.

«Mali buržuji vseh držav»

Pierre Poujade, ustanovitelj Poujadovega gibanja v Franciji, je, kot izgleda, našel na odziv tudi v drugih evropskih državah. Podobna gibanja ustanavljajo tudi v Angliji, Holandiji, Italiji in Grčiji.

Koliko je stala druga svetovna vojna

Po statistiki, ki jo je izdala Organizacija združenih narodov, je v drugi svetovni vojni poginilo na bojnih poljih 12 milijonov ljudi. Pri bombardiranju mest pa je umrlo še 4 milijone ljudi. Razen tega je bilo ranjenih in pogreanih 35 milijonov ljudi, a v koncentracijskih taboriščih je umrlo 9 milijonov ljudi. V zadnji vojni je izgubilo stroho nad glavo 21,25 milijonov ljudi, a 45 milijonov ljudi so odvedli na prisilno delo ali pa so morali zaradi vojnih operacij zapustiti svoje kraje. Milijon otrok je ostalo brez staršev.

Razen tega je bilo 30 milijonov stanovanj uničenih. Stroški vojskujočih se držav pa so znašali 32 milijonov zlatih frankov. Druga svetovna vojna je bila torej največja katastrofa človeštva v zadnjih 4000 letih.

Zaradi majhne plače in težke službe

Major Schruer, komandant nekega letališča v Zahodni Nemčiji, je bil prisiljen odpustiti tri vojake, ki so 1. januarja 1956 stopili v vojaško službo. Leti so že slekli vojaške suknje in se vrnili k svojim poklicem. Vzrok za odpustitev dveh vojakov je bil: majhna plača, a za enega: težka služba.

Josip Brinar:

V vsako hišo knjige Prešernove družbe V našem okraju bo letos 50% več naročnikov

Lep in bogat knjižni dar nam je dala za letošnje leto Prešernova družba. Še lepše pa bodo knjige za prihodnje leto 1957. Z zadovoljstvom so prejeli člani Prešernove družbe letošnje knjige, nekaj nestrpnosti pa je, ker še ni dotiskana knjiga »Zdrav človek v zdravem okolju«. Naročniki, ki so dodatno knjige naročili kasneje, morajo še počakati, dobili pa jo bodo prav gotovo.

Lansko leto je bilo v okraju Trbovlje 3.923 naročnikov na Prešernove knjige in sicer v Brežicah 637, v Hrastniku 321, v Radečah 396, na Senovem 315, v Sevnici 462, v Trbovljah 1049, v Vidmu-Krškem 288 in v Zagorju 455.

Te številke nam sicer kažejo, da so najbolj številno naročeni na knjige Prešernove družbe v Trbovljah, toda v primeri s številom prebivalstva bi jih bilo lahko v Trbovljah več. Prejšnji četrtlet je bil v Trbovljah sestanek vseh predsednikov občinskih odborov in okrajnega odbora Prešernove družbe. Na tem postopovanju so vsi zbrani ponovno pregledali stanje poverjeniške mreže na terenu in kako poteka akcija za vpis novih naročnikov na Prešernove knjige. Zal pa se tega sestanka niso udeležili zastopniki s Sevnice, iz Sevnice in Hrastnika.

Lansko leto skupno število 3923 naročnikov, letošnje leto pa so si zadali plan 6500 naročnikov.

Vsi navzoči predsedniki občinskih odborov Prešernove družbe in ostali so bili mnenja, da bo na podlagi poročil s terena mogoče letošnje leto povečati število naročnikov najmanj za 60 odst. Tako so v Radečah močno razširili mrežo poverjenikov — dosedaj imajo že 236 naročnikov, zadali pa so si plan 600 naročnikov. Prav zanimivo je, da vsi, ki so se letos na novo vpisali v Prešernovo družbo, ali pa stari naročniki, naroče vseh 7 knjig Prešernove družbe, kar je zelo razveseljivo, in dokazuje, kako si Prešernove knjige utirajo pot v slovensko družino. — Kakor v Trbovljah, tako je tudi po drugih občinah pri organizaciji poverjeniške mreže Prešernove družbe pomagala SZDL. V Trbovljah so uspešno postavili poverjenike povsod razen pri rudniku. S pravilno organizacijo pa bi bilo mogoče urediti tudi to vprašanje. Tedaj bi se število članov Prešernove družbe zna-

lo povečalo in bi postavljen plan 1.500 naročnikov v Trbovljah prav gotovo prekorajili.

Prav dobro so se lotili organizacije v Zagorju. Tam so zbrali že 310 naročnikov in sicer so se vsi naročili na vseh 7 knjig. Poverjenike so postavili povsod in pravijo, da bodo spravili število naročnikov na 1000.

V Vidmu-Krškem so s pomočjo SZDL napravili lep načrt in postavili poverjenike Prešernove družbe v vseh ustanovah in podjetjih. Vseh poverjenikov je 48, za nalogo pa so si zadali, da bodo zbrali vsaj 800 naročnikov. — Tudi v Brežicah so razširili krog poverjenikov na 24. Lansko leto so imeli v Brežicah 637 naročnikov, letos pa so jih zbrali doslej že 537. Napravili so si načrt, da bodo dosegli vsaj 1000 naročnikov, kar bi bilo za njihovo področje lep uspeh.

Pri zbiranju naj bodo manjši dobitiki, ne veliki.

V razpravi so govorili še posamezniki s terena. Bili so mne-

nja, da bi bilo bolje, če bi bilo pri zbiranju naročnikov Prešernove družbe več manjših dobitkov, kakor pa da so dobitki veliki, ki jih dobi samo nekaj izžrebancev, ostali pa nič. Prav zanimivo je tudi, kakšnih parol se poslužujejo nasprotniki Prešernove družbe na terenu, ko vidijo široko aktivnost njenih poverjenikov; tako so v spodnjem delu našega okraja zagnali med ljudi govorice, da so knjige Prešernove družbe brezbožne, da ima le-ta namen zatreti Mohorjevo družbo in podobno. Mislim, da je najboljši odgovor vsem tistim, ki pravijo da so knjige Prešernove družbe brezbožne, da so se letošnje knjige te družbe natiskale v 80.000 izvodih in da bo to število še rastlo. S tem se bomo najlepše oddolžili spominu velikega pesnika in velikega človeka našega naroda dr. Franca Prešerna.

Naše geslo je in ostane: V vsako slovensko hišo knjige Prešernove družbe!

Stane Šuštar

Delavnost mladincev v radeški Papirnici

Zadnje mesece smo že večkrat brali v našem listu o delavnosti mladine. Ta razgibanost se je zlasti pokazala po razpisu medkomunskoga tekmovalstva, ki ga je razpisal CK LMS. Mladinski aktiv v Papirnici, ki je eden izmed najboljših na radeškem sektorju, se je takoj vključil v to tekmovalstvo. Na prvi mladinski konferenci, ki jo je imel aktiv mladine v Papirnici 17. p. m., je podal predsednik aktiva tov. Selevšek obračun dela dotedanjega odbora:

Mladinski aktiv smo ob koncu preteklega leta organizacijsko utrdili. Mladinske organizacije prej ni bilo čutiti. Posamezni člani so sicer bili vključeni v razna društva in organizacije, dobri del mladine pa ni delal nikjer. Ko pa smo v mladinsko organizacijo pritegnili večino mladincev in mladink, smo jih s tem tudi že pridobili za delo v posameznih društvih.

Lepo je uspela prva samostojna prireditev v počastitev Dneva republike; mladinci smo se lepo odzvali in dosegli zavidljive uspehe pri raznih lankoletnih športnih igrah in prireditvah; mladinski sestanki so bili vedno dobro obiskani, zla-

sti pa sestanek, združen s predavanjem člana CK LMS o novih gospodarskih ukrepih — skratka, naša mladina je pokazala mnogo dobre volje in zanimanja za delo v svoji organizaciji.

Po predsednikovem oziroma odborovem poročilu se je razvila pisana diskusija o bodočih nalogah in delu mladine. Posebno je bil naglasen pomen politično-ideološke in seveda tudi splošne vzgoje mladine, kar sta predvsem poudarila zastopnika uprave podjetja in delavskega sveta.

Nenehno seznanjanje z družbeno-gospodarskimi in političnimi problemi, zlasti pa z delavskim upravljanjem, naj bo stalna naloga vsakega našega mladince.

Mladinska organizacija bo še bolj kakor doslej skrbela za napredek izobrazbe posameznikov.

Poleg tega pa bo mladinska organizacija poskrbela tudi za razvedrilo mladine. V ta namen bo prirejala mladinske izlete, da bo mladina na njih spoznavala naše prirodne lepote. V načrtu je nadalje množičen ogled Tovarne celuloze in papirja v Krškem, ker mladino predvsem zanima nov stroj za proizvodnjo roto papirja.

Organizacija bo poživila družabno življenje s prirejanjem družabnih večerov s čajankami, da se tako mladina čim bolj spozna med seboj. Mladinska organizacija bo pri vseh tovrstnih delih, ugotovljeno in vpludno vedenje mladincev v družnih mladinskih prireditvah skrbnega člana mladinske organizacije.

S. F.

Novo, Sevnica, Trbovlje, Vidmu-Krško in Zagorje. No, sedaj vidite, da naše vprašanje le ni bilo tako težko.

Zreb je prisodil prvo nagrado za rešitev vprašanja Viližu Drnovšku, učenca 3 razreda osnovne šole v Tivnu, pošta Sava pri Litiji — drugo nagrado pa dobi po odločitvi žreba Anton Lisec, učenec 4. razreda osnovne šole v Primožu, pošta Studenec pri Sevnici. Obema bomo zaradi oddaljenosti od Trbovelj poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim pionirjem in pionirkam, ki jim žreb to pot ni bil naklonjen (razdeliti smejo vsak teden žal samo 2 nagradi), za poslano odgovore in pozdrave priprava zahvala.

Uredništvo

Nova nagradna uganka za pionirje

Današnja uganka pa menda ne bo pretežka za naše pionirje in pionirke. Poslušajte jo:

V zlati skrinjici milin droban, teče, teče noč in dan.

Kaj bi to bilo? Če ste našli odgovor, nam ga prinesite ali pa pošljite do nedelje, 19. februarja popoldne. Dva rešitelja uganke bosta dobila po odločitvi žreba za nagrado lepo mladinsko knjigo.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in prilika razred šole, ki jo obiskujete, ter pošto in kraj, kjer ste doma.

Vse naše pionirje in pionirke lipo pozdravljamo in jim želimo za pustni tork obilo dobrih krogov, ki jih prav gotovo vsi radi jedo.

Uredništvo

Motiv iz Zasavja

Iz Koprivnice nom pišejo

Po vaseh je treba več zdravstvenih predavanj

V ndeljo, 29. p. m., smo v Koprivnici pri Brestanici poslušali zdravstveno predavanje dr. Cakša o raku. Ko smo o tem predavanju obvestili ljudi po najbolj zanesljivem — živem signalu — po šolski mladini, so se vsi prebivalci že v naprej veselili, da bodo poslušali priljubljenega zdravnika, v katerega imajo vsi zaupanje.

V skromnem šolskem prostoru se je ob tej priložnosti zbralo precej ljudi, ki so radovedno sledili predavanju. Res je dr. Cakša predaval na zelo poljuden, vsem ljudem razumljiv način. Čeprav je sodobna medicina že toliko napredovala, da bi nam prečavatelj lahko o tem govoril ure in ure, kakor je to sam poudaril, vendar je znal iz vsega izluščiti jedro in prikazati ljudem to, kar je zanje najvažnejše. Predavatelj je lahko sam opazil po zadovoljnih izrazih poslušalcev, da jih je snov živo zanimala in da so ga vsi pazljivo poslušali. Ko je dr. Cakša predavanje zaključil z besedami: »Na svidenje!«, je neki moški že med vrati pripomnil: »Takega svidenja si pa

res še želimo!« S tem ni izrazil le svoje želje, ampak željo nas vseh.

Da, želimo si še takih predavanj. Saj so ravno naše vasi tiste, ki vse premalo vedo o najbolj razširjenih boleznih; premalo so poučeni o nevarnosti raznih bolezni; škoda jim je zanje denarja in časa; razne rane »packajo« in »zapackajo« doma; le v skrajnem primeru iščejo zdravniške pomoči. Če bi bili tudi naši kmečki ljudje bolj poučeni o teh stvareh, bi se znali tudi dosti bolj paziti pred raznimi boleznimi in ne bi bilo toliko primerov resnih, hudih obolenj.

Torej, kako pomagati ljudem v naših oddaljenih vaseh? Dokler nimamo dovolj ambulant, posvetovalnic itd., bi bila še vedno najbolj uspešna podobna predavanja, kakor je bilo predavanje v Koprivnici. Zlasti sedaj v zimskih mesecih imajo ljudje na podeželju več časa, ker niso zaposleni s poljskim delom in ob nedeljah prav radi pridejo skupaj, zlasti če slišijo kaj koristnega in poučnega.

Marica P.

Iz Trbovelj in okolice

Velik pomen strokovnih predavanj. — Kako pomembna so razna strokovna predavanja, nam nudi lep primer kmečko naselje Klek nad Trbovljami. Tu so priredili preteklo leto dve sadjarski, eno živinorejski in eno splošno kmetijsko predavanje. Na teh predavanjih, za katere je bilo precejšnje zanimanje, so strokovnjaki poučili in hkrati zainteresirali ljudi za sadjarstvo. To se je kmalu opazilo, saj so kmetovalci lansko leto nasadili kar 600 sadnih dreves, hkrati pa tudi v redno poskropili ostalo sadno dreveje.

Kolikor nam je znano, nameravajo v tej vasi tudi letos prirediti več poučnih predavanj. Svet »Svoboda« v Trbovljah. — Na nedavnih občinskih zborih »Svoboda-Center« in »Svoboda-Zasavje« so člani med drugim predlagali, da se v mestu ustanovi Svet »Svoboda«, ki bi omogočil večje in tesnejše sodelovanje med domačimi »Svobodami«. Vsako delavsko prosvetno društvo naj bi v tem svetu zastopalo en delegat. »Svoboda-Center« je nadalje predlagala, da se v Trbovljah ustanovi dramska šola.

Nov Delavski dom. — Dela na novem Delavskem domu v Trbovljah, ki bo največja in najlepša zgradba ne samo v revirjih, marveč tudi v vsem zasavskem okraju, dobro napredujejo. Če ne bo neopredeljenih ovir, bodo delo do določenega roka skoncirano. Dom bo uporabljala in upravljala »Svoboda-Center«.

Trboveljčani se izobražujejo. Zimski čas je najbolj prikladen za izobraževalno delo. V Trbovljah je bilo in še bo v tem času več poučnih predavanj in podobnih prireditev. Poleg tega pa prireja Ljudska univerza pri »Svobodah« tudi začetni in nadaljevalni tečaj nemškega jezika.

V mestu je nadalje že nekaj časa esperantski tečaj, ki ga je organiziral Esperantsko društvo v Trbovljah. Kolikor smo poučeni, poteka v kraju prav

dobro tečaj za angleški in nemški jezik, ki ga je priredilo pred meseci Društvo strojnih inženirjev in tehnikov v STT. Ta tečaj je v prostorih trboveljske gimnazije. Priporočljivo bi bilo, da bi v Trbovljah organizirali stenografski tečaj, saj je znano, da na OLO Trbovlje in še v drugih ustanovah in podjetjih zelo primanjkuje dobrih stenografov in stenografke.

Strelstvo se lepo razvija. Medtem ko je bila lansko leto v trboveljski dolini le ena strelska družina, lahko sedaj zadoščenjem ugotovljamo, da je ta šport napravil v zadnjem času lep korak naprej. V mestu so namreč ustanovili še dve strelski družini, in sicer v podjetju »Mehanika« in na Dobri Z. organiziranim delom nameravajo začeti tudi strelci v Splošnem strojnem mizarstvu v Zgornjih Trbovljah in v Zasavju. V strelskih družinah je precej revirske mladine, kar je vredno vse pohvale. —jak

V HRASTNIŠKI STEKLARNI SO IZVOLILI KANDIDATE ZA SOC. ZAVAROVANJE

Pred dnevi je imela sindikalna podružnica hrastniške Steklarne množični sestanek, na katerem so izbrali kandidate za skupščino sindikalnega zavarovanja.

Vnovdome je navzočim tolmačil značilnosti zakona o socialnem zavarovanju tov. Franci Plazer, predsednik Republiškega odbora sindikata kemičnih delavcev. O problemih hrastniške izpostave socialnega zavarovanja pa je spregovoril tovariš Julij Smodič. Povedal je da je bilo na izpostavi 51 sestankov, na katerih so obravnavali tekoče probleme.

Ob zaključku so zbrali kandidate za skupščino. S sestanka so delavci odhajali z dobrimi vtisi, saj so se spoznali s problematiko celotnega zdravstvenega zavarovanja svojega kraja.

PIONIRSKI KOTICEK

(Nadaljevanje)

31. Zveri v jami

Tretji povzame najmlajši Rjakevč besedo in pripoveduje: Živela sta starček in starka, ki nista imela drugega imetka kakor velikega merjaseca. In odšel je merjasec v gozd žled jest. Naproti mu pride volk.

»Merjasec, ljubi merjasec, kam greš?»

»V gozd žled jest.«

»Vzem mi, prosim, s seboj!«

»Jaz bi te že vzel s seboj, a tam je jama, globoka in široka — ti je ne preskočiš.«

»Ne boj se, jaz jo že preskočim!«

Odpravila se dalje; gresta in gresta po gozdu ter prideta do tiste jame.

»No,« reče volk, »skoči!«

Merjasec skoči in — preskoči.

Nato skoči volk — pa telebi naravnost v jamo.

Merjasec se je najedel žleda in se vrnil domov.

Drugi dan se je spet odpravil v gozd.

Sreča ga medved. »Merjasec, kam greš?»

»V gozd na žled!«

»Naj grem tudi jaz s tabo!« poprosi medved.

»Saj bi te vzel s seboj, pa tam je jama, globoka in široka — ti je ne preskočiš.«

»Ni klek, da ne bi je preskočil!«

Gresta torej v gozd k jami. Merjasec skoči in — preskoči.

Skoči tudi medved — pa pada v jamo.

Merjasec se nahlasta žleda, pa hajdi — domov!

Tretji dan gre merjasec spet po navadi v gozd žled jest.

Naproti mu priskaklja dolgopeti zajec.

»Zdravstvuj, merjasec!«

»Zdravstvuj, dolgopeti zajec!«

»Kam pa si namenjen?»

»V gozd na žled.«

»Te li smem spremiti?»

»Nikar, dolgopetec, tam je jama, globoka in široka — ti je ne preskočiš.«

Kaj, da bi je jaz ne preskočil? Mež se skočim čez!«

In mahneeta jo naravnost k jami.

Merjasec skoči in — preskoči.

Tudi zajec dolgopeti plane — pa se strklja v jamo. In spet se merjasec najde žleda, pa odčeta domov.

Ko je merjasec šel četrti dan, kakor običajno, žled jest, ga je srečala Zvitorepka; tudi ona ga je prosila, naj jo vzame s seboj.

»Nak, lisca, tam je jama, globoka in široka — saj je ne preskočiš.«

»Ej, ej,« dé Zvitorepka, »preskočim jo, preskočim!«

No, pa tudi ona je padla v jamo. Bilo ji je torej zdaj v jami četrto; jeli so se pogovarjati, kaj bi jedli.

Zvitorepka jim svetuje: »Veste kaj, zapojmo si pesem, in kdor bo najtanjše zapel, tega pojemo!«

Volk zapoje z debelim glasom: o-o-o-o! Medved zagodnja malo mehkeje: u-u-u-u! Zvitorepka še tanje: e-e-e-e! A zajec zacvili kakor miška tanko: i-i-i-i!

Takoj planejo zveri na zajca dogopetca, ga razgrajo in pojedó s koščicami vred.

(Nadaljevanje sledi)

Rešitev nagradne uganke iz 5. številke

V predzadnji številki našega lista smo namesto običajne uganke zastavili gospodarsko-politično vprašanje in sicer, v koliko občin je trboveljski okraj razdeljen po 1. septembru 1955. To vprašanje je bilo seveda za naše pionirje pretežko, vendar smo vesel, da smo dobili tudi na to vprašanje odgovor od pionirjev in pionirk. Iz njihovih odgovorov razvidimo, da se poleg drugega zanimalo tudi kako je naš okraj razdeljen, koliko občin ima in kako se te občine imenujejo. Na uho pa povemo danes našim pionirjem in pionirkam, da naše vprašanje pravzaprav ni bilo težko rešiti: če je n. pr. kak pionir v številki našega tednika, v katerem smo prinesli to vprašanje, iz radovednosti pogledal v priložen »Uradni vestnik za okraj Trbovlje«, bi na strani 8 in 9 našel odgovor na vprašanje. Tamkaj bi videl, da ima naš okraj danes 8 velikih občin in sicer po imenu: Brežice, Hrastnik, Radeče, Se-

MISLI OB OBČNEM ZBORU „SVOBODE“ V LOKAH-KISOVCU

LOČANI IN KISOVCANI IMAJO USE POGOJE

ZA INTENZIVNO PROSVETNO IN IZOBRAŽEVALNO DEJAVNOST — GRADNJA KULTURNEGA DOMA V GLAVNEM KONČANU — V PREUREJENEM DOMU SO UREDILI TUDI KNJIŽNICO IN ČITALNICO — NOVI ODBOR ČAKA PREČEJ DELA

Bržkone na Lokah pri Kisovcu se nikdar niso imeli tako dobrega občnega zbora, kakor je bil letosnji. Čeprav so Svobodarji izpolnili to svojo vsakoletno dolžnost razmeroma pozno — drugod so v tem času že sredi plodnega prosvetnega dela — jim moramo le priznati, da niso mogli ravnati drugače. Odbor ni hotel stopiti pred članstvo, preden ni opravil tistega dela, ki si ga je začrtal pred dobrim letom. Začrtano delo pa res ni bilo majhno — nasprotno — zelo obsežno in nadaljnje kulturnoprosvetno in izobraževalno dejavnost je bilo zelo važno.

Odbor in članstvo sta svoje obveznosti izpolnila. Kulturni hram društva je v glavnem dograjen. Težavno, naporno in sorazmerno nevarno delo je sedaj pri kraju. Navedel bi o tem nekaj števil.

Kulturni dom so podaljšali za 6,80 m in s tem pridobili oder z globino 9 m in 11 m širine. Pri tem so pridobili tri prostore. Kajpak so morali tudi precej predelati streho. Za vsa ta dela so porabili 18 t cimenta, 8 t apna, skoro 32.000 kosov opeke in še celo vrsto drugega drobnega materiala. Pozabili pa ne smemo še na 5000 prostovoljnih ur dela, ki so jih Svobodarji žrtvovali, da bi bil njihov Dom v roku prenovljen. Res — vse delo se ni opravljeno; treba bo urediti še dvorano, čitalnico in zunanost Doma. Toda to so v primeri z doslej opravljenim delom več ali manj malenkosti, čeprav tudi teh del ne smemo podcenjevati, saj bo treba še precejšnjih sredstev, da bo Dom res takšen, kakor so si ga zamislili.

Vsega tega dela pa ne bi mogli opraviti, če ne bi našli na razumevanje pri zagorskih podjetjih, občin, okrajnem ljudskemu odboru, prosvetnih društvih v Ljubljani in sedanjem Svetu Svobode. Denar, ki so ga od teh dobili, so stokrat obrnili in povečali vrednost opravljenega dela za najmanj desetkrat. Ni čudno, če je nekaj tovarišev tako rekoč živelo le za Kulturni dom, se veselilo vsakega uspeha in se združilo ob vsakem najmanjšem spodbujanju. Vsi ti imajo sedaj lepo zadoščenje, da trud ni bil zaman.

Društvo daje velik pomen izobraževalnemu delu. V ta namen je sedaj dokončno uredila knjižnico in čitalnico. Loška Svoboda je med prvimi prosvetnimi društvi v Zasavju, ki imajo že svojo čitalnico. Res, lepi so ti prostori. Za sedaj so že skromno urejeni, vendar jih nameravajo v bližnji bodočnosti še bolj urediti. Važno je predvsem to, da so končno dobili stalen prostor, ki bo služil samo za izobraževalne namene, kjer se bo lahko shajala mladina in odrasli, in bodo ob prebiranju revij, časnikov in knjig spoznavali vsi skupaj, da jim društvo daje vse možnosti za pridobitev znanja.

V knjižnici je trenutno približno 750 knjig. Ni pa še tako dolgo, ko jih je bilo na policah samo 150. Zato so lani priredili knjižno akcijo. Vendar ne sajamo. Pogovorili so se z organizacijo SZDL, ki jim je pri tem važnem delu zelo pomagala. Pa tudi zagorska podjetja so priskočila na pomoč. Uspeh akcije je bil, da so na knjižne police položili kar 225 sodobnih knjig. Knjižnica je bila med gradnjo Doma zaprta. Ko pa so jo lanskega decembra spet odprli, so si bralci takoj izposodili 155

knjig. Za sedaj ima le 68 stalnih obiskovalcev, med njimi največ mladine. Vendar je pa knjižnica šele začela izpolnjevati svoje poslanstvo, ko je že docela preurejena in je dobila še čitalnico.

Na občnem zboru so precej časa posvetili ostalemu izobraževalnemu delu. Sicer so že začeli s poučevanjem nemščine, vendar to ni dovolj. Prirejati nameravajo še občasna predavanja iz najrazličnejših področij družbenega življenja. Predavatelji bodo domačini, iz Zagorja ali pa iz drugih krajev. Društvo ne bo skoparilo s sredstvi za izobraževanje, ker se zaveda, da postaja ta dejavnost ena izmed najvažnejših nalog Svobode.

Resnici na ljubo pa moramo pripomniti, da na Lokah lani ni bilo toliko kulturnih prireditev. Sicer so dramska družina, lutkarji in pevski zbori dali nekaj uspešnih prireditev in sodelovali tudi pri raznih celotenskih prosvetnih manifestacijah v Zagorju, vendar ne v tolikini meri kakor prva leta. Končno

pa je to opravičljivo, saj je bil Dom malone celo leto neurejen zaradi dograditve in preureditve stavbe.

Letos pa so dani vsi pogoji za neovirano in plodno vsestransko delo. Prav zato je bilo na občnem zboru izrečeno mnenje, da bodo morale posamezne sekcije društva kljub raznim objektivnim težavam, ki se porajajo (nimajo režiserjev) bolj poprijeti za delo in nuditi prebivalstvu čim več prireditev. Gladiška sekcija se že pripravlja na uprizoritev sodobne komedije, pa tudi pevski zbor nameravata kmalu razveseliti poslušalce s celovečernim koncertom. Treba pa bo v vse sekcije pritegniti mlade ljudi, ki jih na Lokah in v Kisovcu ni malo. Če bo društvu uspelo navezati tesnejše stike z mladinsko organizacijo, zlasti pa s pionirji, bo v najbližji bodočnosti lahko imelo močan in sposoben kader za vse vrste kulturnoprosvetnega dela.

Moški pevski zbor, ki bo kmalu praznoval 30-letnico obstoja, je dobro znan tudi v dru-

gih krajih, zlasti pa v okoliških vaseh. Lani je v bližnjih in v daljnjih vaseh priredil nekaj dobrih koncertov in nudil kmetom nekaj uric redkega užitka. Lani pa so v društvu ustanovili še ženski pevski zbor, ki se je že nekajkrat predstavil občinstvu. Vsekakor pa bi prav bilo, da bi odbor moškemu pevskemu zboru še bolj pomagal, zlasti sedaj, ko se bo pripravljal na svoj jubilej. Pevci želijo enotno obleko. Obleke kajpak niso poceni in bodo pevci potrebovali nekaj sredstev. Z društvom pomočjo in pomočjo zagorskih podjetij pa zbor upa, da bo za svoj praznik že nastopil v enotnih oblekah.

In še besedo o članstvu. Društvo šteje približno 332 članov — na Lokah in v Kisovcu pa živi nad 1500 ljudi. Razumljivo je, da bo moral novi upravni odbor težiti za tem, da bi v društvu pridobil še enkrat toliko članov. Šele tedaj bo loška Svoboda lahko uspešneje delala in prebivalcem svojega okolja nenehno dajala dobre kulturne prireditve. Letošnje leto bo prav gotovo prineslo društvu nove uspehe, saj so zato dani vsi pogoji.

Ne bi bilo prav, če bi pozabili omeniti, da je društvo poklonilo znanemu predvojnemu Svobodarju tov. Kamniku lično spominsko listino in se mu na ta način skromno oddolžilo za vse nasvete, ki jih še danes daje svojemu društvu. Milan V

„SODOBNA POTA“ glasilo Zveze „Svoboda“

Predsedstvo Sveta Zveze „Svoboda“ in prosvetnih društev Slovenije je sklenilo, da bo začelo izdajati osrednje glasilo Zveze — prosvetno revijo „SODOBNA POTA“, ki bo letos izšla v 10 številah, začeti s letošnjim marcem. Posamezni izvod revije bo stal 40 din, celoletna naročnina bo 350, polletna pa 175 din.

Prosvetna revija „Socialistična misel“ in štirinajstedenik „Ljudska prosveta“ prenehata izhajati in bodo njuni naročniki odslej prejeli glasilo Zveze „Svoboda“ in prosvetnih društev Slovenije — prosvetno revijo „Sodobna pota“. Naročnikom „Socialistične misli“ in „Ljudske prosvete“, ki so že nazakazali celotno ali delno naročnino za leto 1956, se bo to upoštevalo pri naročnini za revijo „Sodobna pota“.

Potreba po osrednjem glasilu Zveze „Svoboda“ in prosvetnih društev Slovenije se je zlasti pokazala na jeseniškem kongresu prosvetnih društev, ko je z združitvijo obeh zvez — Zveze „Svoboda“ in „Ljudske prosvete“ enotna prosvetna organizacija na Slovenskem dosegla skoro sto tisoč članov in ko „Svoboda“, pa tudi druga prosvetna društva postajajo čedalje pomembnejši činitelj v prosvetnem življenju naših delovnih ljudi. Revija „Sodobna pota“ bo torej Zvezi „Svoboda“ in prosvetnih društev v pomoč pri povezovanju sto in stotih prosvetnih društev na Slovenskem, pri uresničevanju in poglabljanju splošnih smernic izrednega kongresa prosvetnih društev na Jesenicah, skratka pri idejno-političnem, prosvetnem, organizacijskem in strokovnem usmerjanju celotne dejavnosti prosvetnih društev, hkrati pa bo tudi ogledalo vse te široke dejavnosti. Tako zasnova revije „Sodobna pota“ ustreza tudi želji, da bi bil stik med Zvezo in prosvetnimi društvi kar najbolj sodoben in giben, in težnja, da bi se prosvetna društva vse bolj samostojno razvijala v skladu s celotnim našim družbenim razvojem.

Uredništvo si bo prizadevalo, da bo revija „Sodobna pota“

urejevana in pisana tako, da bo razumljiva in privlačna širokemu krogu članov prosvetnih društev, da bo odgovarjala zlasti na tista vprašanja, s katerimi se društva vsak dan ukvarjajo in da bo nudila tisto gradivo, ki ga le-ta najbolj potrebujejo pri svojih izobraževalnih, vzgojnih in kulturno-umetniških prizadevanjih. Vsak zavezanec član prosvetnega društva naj bi postal naročnik te revije in si prizadeval, da jo bodo prebrali tudi njegovi tovariši. Revija „Sodobna pota“ bodo potrebovali prizadevali prosvetni delavci — člani vseh upravnih odborov prosvetnih društev, predavatelji, organizatorji izobraževanja, režiserji amaterskih gledališč, knjižničarji, pevci, godbeniki, lutkarji in drugi. Revija bo dobrodošla vsakemu prosvetnemu društvu, šoli, družbeni organizaciji ali javni ustanovi, ki se ukvarja s poslojskim izobraževanjem delovnih ljudi in sodi v naše družine, v domove, knjižnice, čitalnice in druge prostore, kjer se zbira.

Prosvetna revija „Sodobna pota“ bo prinašala med drugim članke, krajše razprave in razmišljanja o idejno-političnih, organizacijskih in drugih vprašanjih, ki zadevajo prosvetna društva, reportaže in podobne prispevke o družabnem in kulturnem življenju krajev, prosvetnih društev in njihovih skupin, poljudno in bogato ilustrirano izobraževalno gradivo iz znanosti, nadalje izkušnje in razmišljanja o načinih izobraževanja, razgovore z izkušenimi prosvetnimi delavci, sestavke o najbolj prizadevnih društvenih delavcih, ankete o posameznih aktualnih vprašanjih, napotke za ureditev kulturnih domov, knjižnic, čitalnic in drugih društvenih prostorov, ocene dobrih uprizoritev dramskih del na amaterskih odrih z opombami, ki bodo kot izkušnje služile tudi drugim igralskim družinam, strokovno tehnične nasvete za ureditev odrov, opremljene s scenskim in drugimi osnutki in posnetki, ponatise dobrih gledaliških del, zborovskih pesmi in skladb, ocene koncertov in

MLADO PROSVETNO DRUŠTVO „BRATOV MILARCEV“ JE UPRIZORILO MED DRUGIM TUDI IGRO „VDOVO ROŠLINKO“. BAJE NI BILA SLABO PODANA...

Še ena „Svoboda“ v našem okraju

PRED TREMI MESECI USTANOVLJENO KULTURNO DRUŠTVO „BRATOV MILAVCEV“ V BREŽICAH SE JE PREIMENOVALO V DPD „SVOBODA-BRATOV MILAVCEV“ — VELIKA VNEMA ZA POVEČANO KULTURNOPROSVETNO IN IZOBRAŽEVALNO DEJAVNOST

Septembra lani so delavci brežiške Opekarnice in okoliški ljudje ustanovili kulturno-umetniško društvo „Bratov Milavcev“. Že prej so nameravali ustanoviti svoje društvo, saj je bilo precej pogojev za razvijanje kulturne dejavnosti v tem kraju. Seveda je k ustanovitvi najbolj pripomogla želja andotnih ljudi, da bi imeli doma društvo, v katerem bi lahko pripravljali prireditve in drugo.

Opekarna je v zadnjih letih zgradila majhen dom. V domu so uredili dvorano in majhno sobo za shajanje članov.

Na ustanovnem občnem zboru so delavci, zlasti pa mladina, želeli, da bi njihovo društvo postalo res žarišče prosvete. Sicer so slišali o delovanju zasavskih „Svobod“, menili so pa, da pri njih še ni pogojev za ustanovitev delavskega društva. Šele pred dnevi so jeli razmišljati, da imajo pravzaprav možnosti ustanoviti svojo „Svobodo“. V društvu je največ delavcev iz Opekarnice, vajevecov s raznih področij obrti in nekaj kmečkih delavcev.

Prav zato so navdušeno pozdravili predlog upravnega odbora in tajnika Sveta „Svoboda“ in prosvetnih društev zasavskega okraja za ustanovitev „Svobode“. Tako imajo tudi v najjužnejšem kraju našega okraja ondotni delavci svoje delavsko

izobraževalno društvo. Ohranili pa so še ime „Bratov Milavcev“, da bi tako nikdar ne pozabili treh tovarišev, ki so bili pobudniki organiziranega upora proti okupatorju.

Čeprav je društvo še zelo mlado, je v pičlem času svojega obstoja doseglo kar lepe uspehe. Opekarna mu je dala na razpolago dom in v domu se je pred tremi meseci začela razvijati njegova dejavnost.

Najštevilnejša je dramska sekcija, ki šteje 35 ljudi. Pa tudi šahovska sekcija je številna in je izvedla že dva turnirja. Igralska družina je priredila dvoje iger, z „Vdovo Rošlinko“ pa je gostovala tudi v Brežicah. Tudi knjižnico imajo. Knjig pa je na policah za sedaj še malo, pa tudi stare so. Število knjig želijo pomnožiti, kajti le tako bo več bralcev.

Na občnem zboru so sklenili dejavnost povečati. Povezali se bodo s kulturnim društvom v Brežicah in s pomočjo njihovega pevovodja ustanoviti pevski zbor. Poskrbeli bodo tudi za izobraževanje. V dvorani bo moč prirediti najrazličnejša predavanja in tečaje. Šeasoma, zlasti, ko bodo imeli nekoliko več sredstev, pa nameravajo ustanoviti še druge sekcije.

V kinu Cerklje naj napravi red

Pred dnevi nam je poslal nek kinoobiskovalec iz Cerklje dopis, v katerem nam opisuje nekatere nepravilnosti v poslovanju tamkajšnjega kina, ki je začel obratovati pred dvema mesecema.

Za kino — pravi v dopisu — je bilo med prebivalstvom veliko zanimanje, kar je vsekakor razumljivo. Žal pa je to razpoloženje kmalu skalo nepravilno delo nekaterih ljudi pri kinu, zlasti blagajničarke.

Kino predstave so v Cerkljah trikrat tedensko in to v prostoru, ki ima le zaslon sedeže v ravni vrsti brez nagiba. Tako se predstava dobro vidi le iz enajste vrste, ki je namenjena, kakor

navaja omejeni kinoobiskovalci, le za določene ljudi v kraju. Razumljivo je, da to boli ostale prebivalce, ki se počutijo manjvredne.

Pa še nekaj. Povsod v državi se prične prodajati vstopnice eno uro pred predstavo v posebej za to določenem prostoru, le v Cerkljah tega ni mogoče izvesti. To je vsekakor čudno: blagajničarka raje prodaja določenim ljudem vstopnice na domu, in tako se zgodi, da za druge, ki čakajo že nekaj ur pred blagajno, ne ostane — nič.

Ljudje žele, da se v poslovanju kina v Cerkljah enkrat za vselej napravi red, kajti tako ne sme več iti dalje!

DOPISNICA

Upravi

„Zasavski tednik“

Trbovlje

ORG REVOLUCIJE št. 28

Letni obračun rudarske godbe v Zagorju

Godbeniki so storili svojo dolžnost

Minulo soboto so se v svojem majhnem domu zbrali zagorski godbeniki na svoj letni občni zbor. Zbora sta se udeležila tudi sekretar mestnega komiteja ZKS Zagorje tov. Franc Ludo-vika in predsednik matičnega društva tov. Franc Jevšnik.

Godbeniki so lani dobili nova glasbila. S tem pa jim je bilo omogočeno začeti tisto plodno delovanje, na katerega so vsi upravičeno ponosni. Ni majhna reč tisto sodelovanje na štirinajstih tridesetih proslavah, akademijah in ob nešteti drugih praznovanjih. Priredili pa so tudi osma celovečerni koncert in s tem dokazali, da knjižni še bolj razviti svoje poslanstvo.

Ne gre pa pozabiti, da vzgaja rudarska godba tudi mlad naraščaj. Pa tudi zagorska glasbena šola, ki ji je godba odstopila nekatere, še uporabne stare instrumente, pripravljajo naraščaj. S tem pa bodo prav-

zaprav kmalu dani pogoji za ustanovitev mladinske godbe. Ni treba posebej poudarjati, da bi se s to ustanovitvijo znatno dvignila in razširila kulturna dejavnost revirja. Morda pa bo mo res kmalu že imeli mladinsko godbo, ki bi jo Zagorjani enako radi poslušali kot staro.

Iz poročil predsednika, tajnika in diskutantov je razvidno, da morajo godbeniki še bolj utrditi društveno disciplino, kajti le tako bo moč kvaliteto igranja dvigniti. Ob pomoči starejših godbenikov pa to ne bo težko, saj le-ti s svojo preudarno besedo vedno umejo izgladiti vse nevednosti.

Odbor je nagradil najboljše in najzaslužnejše godbenike. Predvsem tiste, ki so postali tako rekoč pionirji te zagorske kulturne institucije. To so: Jože Jesih in Alojz Kavzar, ki že 35 let zvesto vztrajata pri godbi; nadalje: Ivan Plahuta, Ivan Krautberger, Stefan Regancin, stranske dejavnosti.

Jakob Rebutin, Jože Kreč, Pavle Tomažič, Martin Rotar, Franc Herman, Franc Negro, Bogo Zupančič, Jože Povšnar, Franc Sopotnik, Miha Grešičar in drugi.

Letos bo godba pripravila nekaj samostojnih koncertov, dva pa bo naštevirala skupno z mešanim pevskim zborom matičnega društva. Godba pa bo sodelovala še na proslavah, akademijah in drugih prireditvah.

Eno drž: le strnjeno, s prizadevanjem vseh godbenikov bo godba pod vodstvom dirigenta Mihe Grešičarja tudi letos izpolnila svoje poslanstvo in še bolj dvignila kvaliteto igranja. Popolnoma neosnovane pa so govorice, da bi kdor koli od godbenikov predlagal, naj bi se godba vključila v zagorsko „Svobodo“. Konec koncev bo z dograditvijo kulturnega doma nujno prišlo do združenja obeh društev, kajti le tako bo dana možnost večje in plodnejše vse-

7 DNI POSVETU

(Nadaljevanje s 1 strani)

spravi vprašanje Alžira z va francoska vlada resnično želi dnevnega reda, toda odpor francoskih priseljencev proti predlogom vlade za ureditev te zadeve ni bil še nikdar večji kakor je sedaj.

Druge afriške »francoske« dežela — Tunis — je te dni stotila nov

Korak k popolni neodvisnosti

s tem, da ji je francoska vlada priznala pravico do lastne vojske in diplomacije, seveda v koordinaciji s Francijo, s čemer je mišljena vključitev obeh v okvir francoskih tozadnih organizacij. Vendar je tudi to napredek in ni dvoma da hočejo Alžirci slediti temu zgledu.

V zadnjih dneh je bil dosežen tudi kompromisni

sporazum glede Cipra

ki bi naj dobil po deklaraciji britanske vlade o tem vprašanju in po sporazumu z vodjem grških nacionalistov na otoku Makariosom obsežno samoupravo. Toda čas, kdaj se bo to zgodilo, menda ni bil določen in se pojavila vprašanja, če se bodo Ciprijani s tako rešitvijo sprijaznili.

Zadnje dni sta svet zopet presenetili dve novici iz Vzhoda in sicer

nova Bulganinova poslanica

predsedniku ZDA Eisenhowerju v kateri se ponovno zavzema za sklenitev prijateljske pogodbe med obema največjima silama na svetu ter predlog zunanje ministra ZSSR Molotova o potrebi sklicanja ponovne

konference velikih štirih

na kateri bi naj skušali postopno rešiti najvažnejša vprašanja sedanjega sveta. Po Molotovem mnenju bi naj najprej rešili manj važna vprašanja, potem pa se lotili glavnih, kakor je razorožitev, vprašanje združitve Nemčije in evropske varnosti itd.

Molotov je ob te priložnosti izrazil upanje, da prizadevanje v tej smeri po diplomatski poti ne bo izostalo in da je koristno takih sestankov že bila dokazana.

Na Zahodu te dni največ komentirajo nedavne razgovore med Edenom in Eisenhowerjem ter kritizirajo optimizem, ki ga je izrazil Eden v tem pogledu, ker da stoji na nedoločeni spoznanju in obljubah, katerih vrednost bo treba še preizkusiti. Časopisi menijo, da bi se dalo to, kar je dosegel Eden, doseči tudi po redni diplomatski poti. V prvi vrsti pa Edenu zamerijo predvsem to, da ni niti ena od njegovih idej, ki bi se dala izvesti, da ne bi bila v skladu z njegovimi političnimi načeli. Eden napram Vzhodu, kar smatrajo za eno najbistvenjših vprašanj, kolikor se tiče sodelovanja obeh anglosaksonskih držav.

Ponudba

Komisija za prodajo izločenih osnovnih sredstev Rudnika rjavega premoga Krmelj sporoča, da ima napredaj več predmetov iz izločenih osnovnih sredstev.

Zainteresirana podjetja si lahko ogledajo izločena osnovna sredstva na rudniku dnevno od 6. do 12. ure.

Rudnik rjavega premoga Krmelj
Komisija za prodajo izločenih osnovnih sredstev

Razpis

GOSTINSKA ZBORNICA ZA OKRAJ TRBOVLJE

razpisuje 2 službeni mesti:

1. MESTO FINANČNEGA INSTRUKTORJA
2. MESTO ADMINISTRATORKE

Pogoji so sledeči: pod 1 ekonomska fakulteta ali večletna praksa kot vodja računovodstva ali revizorske službe; pod 2. obvladanje strojepisa in stenografije ter delno nemščino.

Plačilni pogoji v okviru pravil in po dogovoru. Pismene ponudbe poslati na Gostinsko zbornico za okraj Trbovlje v Trbovljah do 20. februarja 1956.

NAROČILNICA

Naročam 1 izvod tednika »ZASAVSKI TEDNIK« na naslov

Ime in priimek: _____

Poklic: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Casopis pošljite na gornji naslov od dne _____

naprej — Naročnino bom redno plačeval po položnici — osebno (četrtletno — polletno — celoletno vnaprej) (nepotrebno prečrtati!)

Naročilnica velja do moje pismene odpovedi lista

Dne _____ 1956.

Obni zbor Prešernove družbe

bo v nedeljo, 19. februarja, ob pol 10. uri dopoldne v Klubu ljudskih poslancev, Ljubljana, Puharjeva ulica 13

DNEVNI RED:

1. poročilo;
2. razprava;
3. sprememba pravil;
4. volitve.

Kdor želi, da bi občni zbor razpisal kakem posebnem predlogu ali vprašanju naj to sporoči tajništvu najkasneje do 11. februarja 1956

Vabimo vse člane glavnega in nadzornega odbora, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo, okrajne in občinske odbore Prešernove družbe pa, da čimprej prigrisajo svojega delegata na občni zbor

Tajništvo

LJUDSKA UNIVERZA V TRBOVLJAH II

prireja v Domu »Svoboda« v Trbovljah II, v četrtek, dne 16. februarja ob 18. uri zanimivo predavanje

SLOVENSKI JEZIK NEKDAJ IN DANES

Predaval bo profesor dr. Mirko Rupel iz Ljubljane. Vabljeni vsi!

natečaj

za naslednja delovna mesta v administraciji občinskega ljudskega odbora Brežice:

REFERENTA ZA UPRAVNOPRAVNE ZADEVE

(dovršena pravna fakulteta, strokovni izpit in najmanj tri leta upravne ali sodne prakse);

REFERENTA ZA KMETIJSVO IN GOZDARSTVO

(višja strokovna izobrazba, strokovni izpit in najmanj 3-letna praksa oziroma srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in večletna praksa);

REFERENTA ZA PRORAČUN

(srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in najmanj tri leta knjigovodske prakse oziroma nižja strokovna izobrazba, strokovni izpit in nad pet let strokovne prakse);

REFERENTA V DAVČNEM KNJIGOVODSTVU

(srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in triletna praksa oziroma nižja strokovna izobrazba, strokovni izpit in nad pet let strokovne prakse);

IZRNEGA NADZORNIKA

(srednja ekonomska šola strokovni izpit in tri leta prakse);

FINANČNEGA NADZORNIKA

(srednja ekonomska ali njej enaka šola z večletno prakso in s spoznavanjem računovodske službe v gospodarskih organizacijah in zavodih ter z opravljenim strokovnim izpitom);

REFERENTA ZA VARSTVO MATERE IN OTROKA TER SKRBNISTVO

(višja strokovna izobrazba, strokovni izpit in tri leta upravne prakse oziroma srednja strokovna izobrazba z opravljenim strokovnim izpitom in z nad petletno upravno prakso);

REŽISERJA ZA OBČINSKO UPRAVO ZA CESTE

(srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in triletna praksa oziroma nižja strokovna izobrazba z opravljenim strokovnim izpitom in z najmanj petletno prakso v obeh primerih se zahteva znanje strojepisa in delo računovodske službe);

SEFA KRAJEVNEGA URADA SROMLJE

(srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in najmanj tri leta prakse oziroma nižja strokovna izobrazba, strokovni izpit in nad pet let prakse);

SEFA KRAJEVNEGA URADA GLOBOKO

(srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in najmanj tri leta prakse oziroma nižja strokovna izobrazba, strokovni izpit in nad pet let prakse);

SEFA KRAJEVNEGA URADA KAPELE

(srednja strokovna izobrazba, strokovni izpit in najmanj tri leta prakse oziroma nižja strokovna izobrazba, strokovni izpit in nad pet let prakse).

Osnovna plača po temeljni uredbi. Dopolnilna plača po medsebojnem dogovoru v mejah določb odloka o redni in izredni dopolnilni plači

Pravilno kolkovane ponudbe z obširnimi življenjepisi je treba dostaviti Občinskemu ljudskemu odboru Brežice najpozneje do 20. februarja 1956.

REZERVNI OFICIRJI MESTA TRBOVLJE

V klubu rezervnih oficirjev mesta Trbovlje bo v četrtek, 16. februarja, ob 17. uri zanimivo strokovno predavanje

Vloga in uporaba artilerije v današnji vojni

Udeležba za rezervne oficirje obvezna. — Vabljeni tudi vsi ostali.

JUDIDA VRATA V MEKO

(Nadaljevanje)

Da takšne »gusarske« ladje močno konkurirajo trgovskim mornaricam raznih večjih držav, celo takih z dolgo mornariško tradicijo, je jasno. Tudi Angleži so pri tem prizadeti. V razgovoru z nekim etarim angleškim kapitanom, ki sem ga po naključju srečal v nekem lokalni v Adenu sem zvedel, da se Angleži take konkurence zelo boje in jo bodo težko vzdržali, v kolikor starih ladij ne bodo zamenjali z novimi in se ne bodo izboljšali življenjski pogoji v angleški trgovski mornarici. Do izboljšanja pa bo prišlo le, če bodo odpravljene razne visoke takse, če se bo zmanjšal davčni vijak in pa — kar je najvažnejše — če se bodo stare ladje zamenjale z novimi. Za sedaj pa so prognoze še prav slabe. Se pred četrto leto je angleška trgovska mornarica predstavljala 32% celokupne svetovne tonaje, danes pa je padla že pod 20%. Glavni vzrok je pač v tem, da je gradnja novih ladij povezana z visokimi stroški. Veliko ladij pluje že preko 25 let po morju in če bodo hoteli Angleži imeti še kdaj dominacijo na morju, bodo pač morali storiti vse potrebno za obnovo svojega brodomstva.

Razpis

Upravni odbor Kmetijske zadruge z o.j. Dobova razpisuje mesto UPRAVNIKA Kmetijske zadruge v Dobovi

Pogoji za sprejem v službo so: srednja šolska izobrazba, ekonomski tehnikum, srednja kmetijska šola z najmanj 3-letno prakso, vodstva na podobnih mestih ali nižja šolska izobrazba z najmanj 6-letno prakso v komercialni stroki in po možnosti, da je reflektant že opravljal podobno mesto v gospodarskem podjetju.

Plača po dogovoru ali po kolektivni pogodbi. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe poslati na Upravni odbor KZ Dobova najpozneje do 25. februarja 1956.

SVET »SVOBODA« IN PROSVETNIH DRUSTEV OKRAJA TRBOVLJE

vabi na

I. SKUPSCINO

ki bo dne 12. februarja 1956, ob 8. uri zjutraj v Domu Svobode-Zasavje v Trbovljah

OBVESTILO

DPD »Svoboda« v Trbovljah II obvešča vsa društva, podjetja in ustanove, šole in organizacije, ki žele najeti za svoje prireditve dvorano ali stranske prostore Doma »Svoboda« II, da to sporoče upravni odboru društva najkasneje 14 dni pred uporabo. V nasprotnih primerih društvo prošnjam za uporabo prostorov ne bo moglo ugoditi.

Upravni odbor

Kino »Svoboda«

Kino »Svoboda« Center v Trbovljah bo predvajal do torka ameriški barvni, glasbeno-zabavni film »VESELO IZKRAVANJE«. Naslednji teden avstrijski zabavni film »PRIVATNA TAJNICA«.

Kino »Svoboda« Trbovlje II bo imel na sporedu do torka ameriški barvni film »MOSTISCE«.

Kino »Partizan« Sevnica bo od 11. do 12. februarja predvajal jugoslovanski film »KRVAVA POT«; od 18. do 19. februarja pa angleški film »HOBSON V SKRIPCIH«.

Kino Brestanica bo od 10. do 12. februarja predvajal francoski film »LIZBONSKA NOČ«; z znano igralko Françoise Arnoul; od 17. do 19. februarja pa ameriško komedijo v barvah »POLETNO GOSTOVANJE«.

POTUJOČI KINO Sveta »Svoboda« in prosvetni društvi okraja bo predvajal od 11. do 13. februarja 1956 jugoslovanski film »REČI CVET«. V soboto, 11. februarja, ob 17. uri na Raki, ob 19. uri na Raki; v nedeljo, 12. februarja, ob 8. uri v Leskovcu, ob 11. uri v Arčah, ob 14. uri v Kapelah, ob 18. uri v Pišecah; v ponedeljek, 13. februarja, ob 16.30 na Studencu in ob 19.30 na Blanci.

OBVESTILO

Prosimo tovarišice, ki je dne 17. januarja v naši upravi plačala naročnino za Aloisje Zech Weiher — Südent Str. 6a — Deutschland da nam prinese natančen naslov, ker je ta nepopoln in prihaja list nazaj.

Uprava »Zasav. tednika«

STAVNO PARCELO v novem naselju Brežice prodam. Vračati: Vašcer, tapetništvo, Brežice.

ZENSKO ZA POMOČ V GOSPODINSTVU za 2 do 3 ure dnevno iščem za Trbovlje — Topolovšek — Naslov v upr. lista.

Prve hokejske tekme v Brežicah

V soboto, 5. februarja, sta se pred okrog 500 gledalci pomerila v prvi tekmi v hokeju na ledu v Brežicah domače moštvo »Krka« in B moštvo »Ljubljane«. Tekma je bila prijateljska in so jo domačini odločili v svojo korist s 5:4 (3:2, 1:0, 1:2). Pri tem pa moramo poudariti uspeh »Krke«, ki je v prvem nastopu upela premagati tehnično boljše moštvo. S tem so igralci pokazali, da lahko borbenost in poštenost igra nadoknadi boljše tehnično nasprotnika. Pri »Ljubljani« se je zlasti odlikoval Zirovec, ki je s hitrimi prodori in dobro tehnično igro pritegnil pozornost gledalcev. V domačem moštvu pa so bili uspešni A. Cesta, Verstovšek in Smajgl.

V drugi tekmi, ki je bila v nedeljo popoldne, so igralci »Krke« nastopili proti rutiniranemu moštvo »Mladosti« iz Zagreba. V napeti in živi igri so zmagali boljši Zagrebčani z 12:1 (4:0, 2:0, 6:1). Pri tem je bilo opaziti utrujenost domačih igralcev od sobotne tekme.

Rudar—Svoboda 82.5.17.5

V nedeljo 5. t. m. so odigrali v prostorih šahovske sekcije SD »Svoboda« v Trbovljah šahisti »Svobode« in »Rudarja« brzoturnirski dvoboji po ševninskem sistemu. Tekmovali so na 10 deskah. Popolnoma zaslužen je zmagovalno moštvo »Rudarja« z visokim rezultatom 82,5 : 17,5. Od igralcev »Svobode« se je odlikoval Anton Drobež, ki je med drugimi premagal oba drugokategorijca Gerželja in Stribarja, Rugla, Oprešnika itd. Dosegel je 7 točk. Najboljši šahisti »Rudarja« so bili: Jazbec st. in Jazbec ml., oba po 10 točk. (100%), nadalje Stribar, Rugel in Oprešnik, ki so dosegli po 9 točk. Rajevac 8 točk itd. (n).

Olično uspela drsalna revija

Po končani hokejski tekmi z »Mladostjo« iz Zagreba so zvečer priredili odlično izvedeno drsalno revijo z gostovanjem umetnih drsalcev DK »Ljubljane« iz Ljubljane. Mladi umetniki na ledu so pred 1500 gledalci izvajali dobro naštrnjane programe, s katerimi so gostovali doma in v inozemstvu. Nastopajoči drsalci so stari znanci Brežic, saj skoraj vsake leto gostujejo v našem mestu. Pred leti so pionirji, danes mladinci oziroma nekdanji mladinci, danes rutinirani drsalci najvišjega razreda. Spored 13 točk solo nastopov, plesov in iger je dokazal, da imajo Ljubljanci dobro šolo in prvostvorne umetnike na ledu. Imena Resman, Rozman, Peršič, André in mla. 7-letna Andrejka bodo ostala Brežičanom v trajnem spominu. Zaradi brezhibne organizacije je spored gladko potekal. Gosti so bili zelo zadovoljni s prireditvijo, predvsem pa s hvaležno publiko, in so obljubili, da bodo še prišli gostovat v Brežice.

SAH V HRASTNIKU

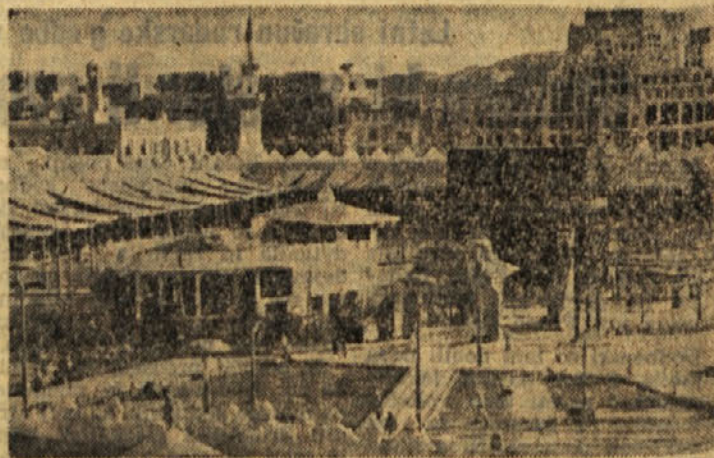
Minulo soboto je gostoval v Hrastniku šahovski mojstrski kandidat tov. Mišura iz Celja. Na 24 deskah je odigral simultanko proti šahistom »Svobode« I. Po 5-urni težki borbi je Mišura dobil 8 partij, 6 remiziral, 10 pa jih je izgubil. Za turnir je bilo med gledalci precejšnje zanimanje, kar je vsekakor razveseljivo.

piapolajo zastave Saudove Arabije in Liberije.

Zadnja dva dneva sem prebil na ladji. Po več kot enotenskem čakanju smo se približali obali in pričeli so iztovarjati pridni arabski delavci so nam bili edina tolažba. Delali so hitreje kakor drugod in v dveh dneh opravili svoj posel na naši ladji. Tovor so prenašali na kopno z jadralnicami, ki so sprejele tudi nad 150 ton. Njihov prvi delavec je bil okrog petdeset let star možak, oblečen v tipično arabsko oblačilo, imenovano SAUFRIIN. Na glavi je nosil GHUTRO, ženski rut ali šalu podobno pokrivalo, povezano okrog čela s črnim trakom. Njegov mesečni zaslužek je okrog 100 angleških fun-

tov, kar je zelo lepa plača. Dva dni pred prihodom na našo ladjo je bil v Mekki, Popeljal je tja na svojem avtomobilu vse svoje ženo. Bil je zelo zgovoren in izredno radodaren; vsakemu od nas, ki smo navezali pogovor z njim, je podaril rižal.

Nedaleč od nas so na obali nalagali na nekem avtomobilu

Mekka — mohamedansko sveto mesto

sel na naši ladji. Tovor so prenašali na kopno z jadralnicami, ki so sprejele tudi nad 150 ton. Njihov prvi delavec je bil okrog petdeset let star možak, oblečen v tipično arabsko oblačilo, imenovano SAUFRIIN. Na glavi je nosil GHUTRO, ženski rut ali šalu podobno pokrivalo, povezano okrog čela s črnim trakom. Njegov mesečni zaslužek je okrog 100 angleških fun-

ladjo velbiode. Bilo jih je velika čreda, najmanj sto. Počelja je bila namenjena za Fort Sald. Omenjeni prvi delavec nam je povedal marsikaj novega o teh živalih.

Bogastvo Beduinov cenijo po številu velbičkov. Uporabljajo jih največ za prenos bremen po peščenih puščavah, kjer ni nobene vode

(Nadaljevanje sledi)